ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 70 ղրշ. վեցամսեայ 35 ղրշ. Եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 90 ղրշ. Վեցամսեայ 45 ղրշ. Եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 25 ֆր. Վեցամսեայ 13 ֆր.:
ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ԶԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

ԾԱՂԻԿ

ԾՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزيتەدر

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կալաթա, Գուրչունլու խան, դիւ 7
ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N· 7 Consple.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԶ ՏԱՐԻ — Թիւ 536 | "ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ | 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Եզրակացութիւնը՝ Կորիւն վարդապետին ու այդ առթիւ ընդհանուր Արմաչական վարդապետներուն շուրջ յարուցուած խնդիրներուն, այն եղաւ որ, մեր հակառակորդները, ըսե՛նք Ճշմարտին հակառակորդները, ստիպուեցան վերջապէս ղլուխ ծռել ու խոստովանիլ թէ «մինչեւ հիմա պատահածները պարզ թիւրիմացութիւններ էին»: Այս խոստովանութիւնը ըրաւ «Սուրհանդակ» անգոյն լրագրին անսկզբունք խմբագրութիւնը առանց իսկզբի մը առթիւ, որուն մէջ ճշմարտութիւնը պաշտպանած ըլլալնուս համար, դեռ չարաթ մը առաջ չէր վարանած «ինտէլիգէնտ ինքնահաւանի» պէս եւ ուրիշ՝ ատոր նման ծիծաղելի բանաձեւեր հիւսել մեր հասցէին:

Առջի մէկ օրէն մենք ըսինք, պօռացինք թէ Կորիւն վարդապետ սխալ հասկըցուած են նաեւ Մուշեղ ու Բարդէն վարդապետները իրը գրողներ: Մենք շատ լաւ գիտէինք թէ ի՛նչ տեսակ անձեր են Կորիւնին կամ միւսներուն դէմ պայքարող անձերը, գիտէինք թէ անոնց մէջ կան մանաւանդ անանուններ՝ զոր օրինակ «Սուրհանդակ»ի խմբագիրները՝ որոնք կարդացած իսկ չեն դայթակղեցուցիչ հռչակուող յօդուածները, տեղեակ իսկ չեն անոնց պարունակութեան ու արտայայտած գաղափարներուն: Ու այս էր մեր ցաւը: Ժողովուրդը շատ դիւրահաւատ է, ան կը հաւատայ իրեն ըսուած շատ մը բաներուն, ու երբ լրագիր մը, կամ երբ մանաւանդ մէկ քանի լրագիրներ միանալով յարձակում կ'ընեն վարդապետի մը վրայ իրը հեղինակը «անհաւատ», «անվայել» յօդուածներու, իրը խախտող՝ Հայ. եկեղեցւոյ հաւատալիքներու, ժողովուրդը իրապէս կը գայթակղի, եթէ մինչեւ անդամ վարդապետին դրածը ընդօրինակումը ըլլայ՝ զոր օրինակ՝ Աւետարանին: Դիտելու տրժանի է որ Կորիւն վարդապետի յօդուածներուն առթիւ ժողովուրդը իրար անցաւ այն տեսակ միայն երբ լրագիրներու սուտ սմբաստանութիւնները սկսան: Սկզբունքի հեռեւող լրագրութեան մը գործը չէ այն զոր տեսաւ այս անդամ «Սուրհանդակ» մոնաւանդ, առաջ տանիլ ուզելով այն պայքարը զոր սկսած էր, մինչդեռ իր մէկ երկու ընկերները առաջին հարուածներէն սթափիլ կրցան: Անկում մը, թաքծը լղել մնն է զոր ըրած էր երէկ «Սուրհանդակ» «թիւրիմացութիւններ» հռչակելով բոլոր եղածները: Ու գովելի բան մը ըլլալէ շատ հեռու է անշուշտ, չէ՞: Աւելի կարելի է դատել թէ այսուհետեւ որքա՞ն հաւատք միայն պէտք է ընծայել այդ տեսակ լրագրի մը դատողութիւններուն եւ տրամաբանութիւններուն: Մենք նոր բան ըսած ըլլալու յատկութիւն չունինք. ասիկա՝ այսինքն «Սուրհանդակ»ին եւ իր նմաններուն ուղուցիկ եւ թիւրուն նպատակներու վրայ հիմնուած գործունէութիւնը մեզի առաջ հաստատողներ եղած են, բայց այսօրուան Կորիւն վարդապետի պարագան ալ չեշտում մը է ատոր:

Այսօր վերջապէս պայքարին եզրակացութիւնը այն եղած է թէ, մենք որ սկզբունք մը կը պաշտպանէինք ուրախ ենք դայն յաղթական տեսնելով: Ս. Պատրիարքը վերահաստատած է Կորիւն վարդապետը, իր Ալիթ-Մէրիէրի քարոզչութեան մէջ:

Ա՛յս է ամբողջ իրականութիւնը:

Ս. Պատրիարքը արդէն առաջին օրէն հաւանուած էր Կորիւն վարդապետի յօդուածներուն անմեղ ոգիին եւ անոնց անվնաս եւ օգտակար հանդամանքին. միայն թէ ռամիկներու մոլեռանդութիւնը այնքան ահաբեկիչ կերպով զոռաց որ, դանէ երեւոյթները փրկել պէտք էր, ինչպէս կը պահանջէ պատշաճութիւնը: Ու այդ երեւոյթները փրկելու պատշաճութեան դէմ չմեղանչելու համար էր որ Ս. Պատրիարքը նախ հրաժարեցուց Կորիւն վարդապետը եւ յետոյ, քանի մը օրեր անցնելէն ետքը, երբ խնդիրը ժողովուրդին միտքին մէջ ալ լուսաբանուած էր արդէն, հրաւիրեց զայն իր պաշտօնին դլուխը, կանխաւ, միշտ երեւոյթը փրկելու համար, այդ մասին տեսակ մը խնդրագիր ուղղելով անկից: Այդ թուղթն է ահա զոր «Մեղուայագիր» անունով մը կը լրատուած էր. սակայն «Մեղք» կա՛ր որ «Մեղուայագիր» ըլլայ:

Միշտ խրոչած ենք մենք օդին մէջ յայտարարութիւններ ընելէ ու հիմայ ալ որ այդ «Մեղուայագիր» բառին դէմ կը բողոքենք, անոր համար է որ ի ձեռին ունինք Կորիւն վարդապետի կողմէ Ս. Պատրիարքին ուղղուած թուղթը, եւ զայն կրնանք նաեւ հրատարակել ահաւասիկ.—

Ամենապատիւ
Տ. Տ. Մաղաքիա Ս. Արք. Օրմանեան
Արժանընծիր Պատրիարք Հայոց
Թուրքիոյ

Բարձրաշնորհ Սրբազան Հայր,

« Ինչպէս յայտնի է Ձեր Բարձր.
» Սրբազնութեան, «ենչիար կամ Մա.
» ուանը» յօդուածիս պատճառաւ
» զիս դատապարտողին չատեր՝ զայն
» սխալ հասկնալով եւ անոր սխալ
» մեկնութիւններ տալով՝ որուն հե.
» տեւանքը եղաւ որ ժամանակ մը
» ես անպաշտօն մնամ
« Բայց խոնարհաբար Ձեր Բարձ.
» բաշնորհ Սրբազնութեան դիմե.
» լով, իրրեւ Հոգեւոր Հօր եւ մա.
» նաւանդ նախորդ ուսուցչի՝ կը
» խնդրեմ որ բարեհաճիք ընդհա.
» նուրին սխալ ըմբռնումը եւ սխալ
» մեկնութիւնը Ձեր շրջանայեաց
» ողջմտութեամբը ուղղելու, որ.
» պէս զի այս մասին ամենուն գա.
» դափարը շկուռի: Ձեր Բարձր
» Սրբազնութեան վերջնական մէկ
» որոշումը եւ կարգադրութիւնը
» այս մասին՝ վստահ եմ որ վերջ
» պիտի տայ այդ աննպաստ կար.
» ծիքներուն եւ սխալ մեկնու.
» թիւններուն:

« Հանրուրիւ ուրբ եւ ոծեալ
» ալ՝ն Բարձրաշնորհ Սրբազնու.
» թեանդ

Խոնարհ որդի Ձեր
ԿՈՐԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ»

Հիմայ ամէն խնդիր կատարուած ու ամէն «թիւրիմացութիւն» վերցած է մէջտեղէն այս Կորիւն վարդապետի խնդրոյն շուրջ: Ինչպէս կը տեսնուի, Կորիւն վարդապետի գրութիւնը փարատեներով հեռու է «մեղայագիր» մը ըլլալէ, եւ յետոյ Ս. Պատրիարքը երբե՛ք չպիտի ուզէր որ մէկը ներողութիւն խնդրէ յանցանքի մը համար զոր չէ գործած:

Այս կարեւոր ու վերջնական պարագան ալ կը ճշդուի այսօր, Կորիւն վարդապետի նամակին հրատարակութեամբը:

Բայց այս ճշդումները ե՞րբ վերջ պիտի դտնեն արդեօք «Սուրհանդակ» ըսելու, տմբաստանելու, դատապարտելու եւ, յետոյ, իր ըսածները, իր ամբաստանութիւնները «թիւրիմացութիւն» կոչելու սովորութիւնը ո՞րքան պիտի չարունակէ դեռ արդեօք:

Կորիւն վարդապետի խնդրէն վերջ, արդեօք նոյն բա՞ն պիտի ընէ «Սուրհանդակ» ամենանուազութեան խնդրին համար ալ որուն այսօր դէմ կը խօսի, չի հասկնար մեր ըսածները, սխալ կը մեկնէ մեր գրութիւնները ու հեգնոտ դիրք մը կ'առնէ Զօլալի նկատմամբ որուն ի՞նչ ըլլալը դեռ չի գիտեր:

«Սուրհանդակ» վազը միւս օր այս ամենանուազութեան չուրջ իր պարզած սխալ հայեցողութեանց համար ալ պիտի ըսէ թերեւս թէ, «թիւրիմացութիւններ» էին:

ԲԱՐՍԵՂ ՇԱՀՊԱԶ

Մեր այն բաժանորդները որոնք կը փոխեն իրենց հասցէն, պէտք է երկու ղրուշի թղթադրոշմ ղրկեն վարչութեանս: Հակառակ պարագային թերթերու առաքումը կը չարունակուի հին հասցէով:

ՄԱՄՈՒԼԸ

ԻՐ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՂ ՕՐԿԱՆ

Առօրեայ մամուլին նկատմամբ, որ այնքան տարածուն վիճակ մը ունի այսօր մեր մէջ, շահեկանութենէ զուրկ չէ այստեղ պարզել սկզբունքներ, որոնց մասին, արդէն տակից առաջ, առիթը ունեցած եմ դրելու, երբ կիրամսեայ Մասիսը կը հրատարակէր Ալեքսանդր Տիւմա որդի, դաղափարները դատերու նմանցուցած է, որոնք այնքան խոր կը մխուին, որքան անոնց վրայ զարնենք: Հետեւարար երբ այսօր արդէն անդամ մը պարզած սկզբունքներուս կը վերադառնամ, համոզուած եմ թէ, նախ՝ լրագրութեան մասին ճշդրիտ ըմբռնումի մը պակասը աւելի շեշտուած է՝ այսօր, եւ յետոյ այդ սկզբունքներուն կրկնութիւնը կրնայ թերեւս անոնց հասկցուելուն ծառայել: Առօրեայ մամուլի գործունէութեան մասին պարզելիք սկզբունքներս ցոյց պիտի տան թէ, ամէն ուրեք, ուր առօրեայ մամուլ մը կայ, անիկա առացած է կամ առանալու վրայ է քաղաքակրթիչ օրկանի մը դիրքը:

Մեր առօրեայ մամուլի հրապարակին վրայ գիտակից գործունէութեան մը սահմանները ճշդորէն չեն գծուած, եւ անպակաս են անձեր որոնք առանց որ եւ է նախապատրաստութեան, կը նետուին հրապարակագրական ասպարէզին մէջ, ճիշդ ինչպէս որ չատեր որ եւ է կերպով կեանքի մէջ յաջողած չըլլալուն համար, ընդհանրապէս քահանայ կամ վարժապետ եղած են մեր մէջ:

Այստեղ պէտք է շեշտել սա ճշմարտութիւնը թէ լրագրութիւնը լուր տալու, հետաքրքրութիւնը գոհացնելու մեքենայ մը չէ միայն, այլ մըտածուած գործունէութիւն մը, հանրային, տնտեսական ու բարոյական կեանքին մէջ իր օգտակար ազդեցութիւնը ունենալու համար:

Լուրը, այսինքն իրողութիւնները, որոնք բովանդակ ընկերային կեանքի մը հիմը կը կազմեն, բնական է նաեւ որ պէտք է հիմը ըլլան այն բոլոր գործունէութիւններուն որոնք այդ կեանքին շուրջ կը դառնան, ջանալով այդ տարբեր բաղադրել բոլոր իրողութիւնները եւ ցոյց տալ բոլոր միջոցները, որոնցմով կեանքը աւելի կը բարդաւաճի, անընդատ իրողութիւններ կրնան նուազիլ, եւ սասով հրապարակագրի դերն ալ բարձրանալով պարզապէս լուր տուողի մը աստիճանէն, կը ստանայ աւելի բարոյական հանդամանք մը, հանրային պայմաններուն եւ կարիքին վրայ ազդող, ուրիշ խօսքով, դառնալով հասարակութիւնը քաղաքակրթող միջոցներէն մէկը:

* * *

Այսօր, բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ, արդի հաղորդակցութեան ոգիային օդակներէն մին է օրթերթը, այսինքն մին այն միջոցներէն, որոնցմով ընկերութիւններու մէջ մտաւոր ու նիւթական ինչքերը կը փոխանակուին, զանազան անհատներու միջեւ բարոյական յարաբերութիւն մը ստեղծելով:

Աւելի խորը թափանցել կարենալու համար, այն դերին, զոր ամենօրեայ թերթ մը կոչուած է այսօր կատարել, շատ հակիրճ կերպով քննենք այն պարագաները, որոնց մէջ լրագիրը ծնունդ առած է:

Հին ժամանակներուն պատկանող հասարակութիւնները լրագրի մը պէտքը չեն զգացած: Իրենց՝ հրատարակութեան համար ունեցած բովանդակ պահանջը կը գոհանար տեղեկաբերներով եւ երբեմն ալ արձանագրութիւններով: Միայն, երբ հռոմէական պետութիւնը կը տարածուէր Միջերկրականի բովանդակ ցամաքներուն վրայ, անոնց ուղղակի տիրելով կամ զայնս իր ազդեցութեան տակ առնելով, նաեւ պէտքը կը զգացուէր այն տեսակ միջոցի մը որ տիրող դասակարգին պատկանողներէն իր պաշտօնատար, իր հարկահաւաք, իր վաճառական դէպի զանազան գաւառներ գացողները իրարու հետ յարաբերութեան մէջ դնէր, ամէնքն ալ հաղորդակից ընելով ամբողջ պետութեան մէջ տեղի ունեցած կարեւոր պատահարներուն: Նշանակութեան արժանի է սա կէտը որ կեսար, հռոմէական զինուորական մրապետութեան եւ վարչութեան կեդրոնացումն հիմնողը, նկատուած է նաեւ այսօր իբրեւ հիմնողը լրագրի նմանող հրատարակութեան մը: Լրագրի նմանող հրատարակութիւն մը կ'ըսեմ, որովհետեւ Հռոմէացիները արդի իմաստով լրագրութիւն մը չեն ունեցած:

Գերմանական ժողովուրդները, որոնք Հռոմէացիներէն ետքը կը ստանձնէին Եւրոպայի պատմութիւնը վարելու գործը, հռոմէական պետութեան պահանջները չունէին, շարունակելու համար հռոմէական ձեւով լրագրական հրատարակութիւն մը: Բովանդակ միջին դարու մարդերու կեանքը կը սահէր սահմանափակ, գոցուած շրջանակներու մէջ, ընկերական եւ քաղաքական տեսակէտէն: Կրթութեան համար խնամատարութիւնը, վանքերու որմերէն ներս կը քաշուէր եւ ամբողջ դարերու ընթացքին, ընկերութեան մէջէն միայն սակաւներու զբաղումը կը մնար: Տնտեսագիտական վիճակագրական չահագրգռութիւն մը որ վանքի մը կամ քաղաքի մը պատերէն դուրս ելլելով կրնար մարդիկը իրար կապէր, գոյութիւն չունէր այդ ժամանակներուն մէջ: Այս շրջանէն վերջ է որ ծնունդ կ'առնեն ընդհանուր ընկերական կազմակերպութիւններ, իրենց հետեւանք ունենալով նաեւ բոլոր հաղորդակցութեան միջոցներու զարգացումը: այդ միջոցներէն մէկը եղած է նաեւ միշտ լրագրութիւնը:

Իր ծնունդին մէջ, այս եղած է ահա սկզբնական պատկերը լրագրութեան, այսինքն օրկան մը, որ փոխադարձ կերպով իրարմով չահագրգռուող անհատներ, դասակարգերն ու յետոյ հասարակութիւնները իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ դրած է:

Սակայն տակաւ մարդկութեան զանազան մասերուն մէջ, հաղորդակցութեան աւելի ներուժ դառնալովը, լրագրութիւնը եւս իր գործունէութեան մէջ բարդ հանդամանք մը բաստացած է: Արդի լրագիր մը—բնական է եւրոպականներուն վրայ խօսելով—ամէն բանէ առաջ դրական ձեռնարկութիւն մըն է, որուն մէջ չատ մը անձեր, աշխատութեան բաժանման օրէնքով իր թղթակից, խմբագիր, գրաչար, սրբագրիչ, մեքենավար, ծանուցումներ հաւաքող, վարչական պաշտօնեաներ, ծառաներ եւն. միակ ուղղութեան մը տակ, վարձքի մը փոխարէն կ'աշխատին ընթերցողներու անորոշ թիւի մը համար եւ բովանդակ ջանքը ո՛չ թէ անոր համար է որ իրենց թերթը հաւնեցնեն հասարակութեան, այլ որպէս զի մրցին. լրագրական ասպարէզի վրայ գտնուող միւս հրատարակութիւններուն հետ: Մեծ օրաթերթի մը իւրաքանչիւր թիւը, որ այսօր Եւրոպայի մէջ հրապարակ կ'ելլէ, հրաշալիք մըն է դրական կազմակերպութեան, տնտեսագիտական աշխատանքի բաժանման եւ արհեստագիտական կատարելագործութեան մինդամայն: Ու այս տեսակ օրաթերթի մը կը ներկայանայ մեզ իբրեւ հաղորդակցութեան միջոց մը մտաւորական եւ գիտական կեանքին եւ որպէս զի արդի օրաթերթի մը լիուլի կատարէ իր այս դերը, իրեն կ'աջակցին նաեւ երկաթուղիի ցանցերը, թղթատարական կազմակերպութիւնը, հեռագրական թելերը եւ հեռաձայնի հաստատութիւնները:

Մանաւանդ մեր դարու քաղաքակրթութիւնը, որ ամէնէն աւելի իր համաշխարհային ձգտումներով կը յատկանշուի, արդիւնքը եղած է ամենալայն ըմբռնումով հաղորդակցութեան մը: Մարդկութեան տնտեսական կեանքը անցած է այն տեսակ շրջաններէ, որոնց մէջ անիկա խումբ մը մարդոց, յետոյ քաղաքի մը, յետոյ ազգութեան մը սահմաններուն մէջ պարփակուած էր: Այսօր բովանդակ քաղաքակիրթ աշխարհին համար, որ հաղորդակցութեան ամէն միջոցներով, ճամբաներով, հեռագրական թելերով եւ թղթատարական կազմակերպութեամբ օժտուած է, տիեզերական այն տեսակ կեանք մը գոյութիւն ունի, ուր եւ ոչ մէկ քաղաքակիրթ երկիր կրնայ այլեւս ազատց միւսներէն ազդուելու, իր անկախ տնտեսական կեանքը շարունակել: Ինչ որ ճշմարտութիւն է այսօր ժողովուրդներու տնտեսական կեանքին համար, ճշմարտութիւն է նաեւ անոնց բարոյական եւ գիտական կեանքին նկատմամբ: Եւրոպայի մէջ, այսօր առօրեայ լրագրութիւնն ալ դարձած է հաղորդակցութեան միջոց մը, որով նախ միեւնոյն երկրին զանազան կեդրոնները կը կապուին իրարու հետ բարոյապէս եւ յետոյ կը հետեւին ամբողջ կեանքին, ուրկէ անկախաբար անկարող են իրենք իրենց գործառնութիւններուն ուղղութիւն մը տալ: Բայց օրուանը լրագրութեան այն մասը որ ճանչցուած է իբր ամէնէն լուրջը եւ որ ամէնէն աւելի միջոց մըն է ժողովուրդներու ձեռքի իրարու վիճակի եւ գործունէութեան տեղեակ ըլլալու համար, չոր լուրեր չէ որ կը հրատարակէ, պարզապէս իր ընթերցողներուն հետաքրքրութիւնը գոհացնելու համար. բնա՛ւ այլ իրողութիւններ հաղորդելէ վերջ ի՛աշխատի անոնց հոգեբանութիւնը պարզել, ու յետոյ, կարո՛ղ եղած սահմանի մը մէջ անոնց ազդեցութիւնն ու հետեւանքը ճշդել, յետոյ թեր եւ դէմ քննադատել իրողութիւնները, ցոյց տալու համար ինչ որ ճշմարտապէս օգտակարն է հանրութեան տեսակէտէն եւ ասով օգտակարին համար հանրային կարծիք մը դոյացնել իր չուրջ: Պարզ է թէ այս տեսակ ուղղութեամբ օրագրութիւն մը, մանաւանդ երբ կը կատարուի ձեռնհաս անձերու կողմէ, պէտք է նկատուի քաղաքակրթող միջոց մը: Որովհետեւ ինչ են միւս, այն աւելի կամ նուազ քաղաքակրթող միջոցները, ուրիշ ոչինչ, բայց եթէ այն ամէն բաներ, որոնք մարդուս՝ գիտակցութեամբ եւ ճիշդ գաղափարութեամբ մը գործել կուտան, իր կեանքի ձեռնարկներուն մէջ յաջողելու տեսակէտէն իրեն անհրաժեշտ եղած միջոցները ստեղծելու եւ կամ արդէն ստեղծուածները կիրարկելու համար:

Ընդհանուր եւրոպական լուրջ օրագրութեան համար, երբէք կարելի չէ ըսել թէ, անոնք իրենց ընթերցողներուն հետաքրքրութիւնը գոհացնելու նպատակով է միայն որ գոյութիւն ունին: Անգլիական լուրջ օրագրութիւնը, առաջնորդող դիրք մը ստացած է ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի մամուլին մէջ, մանաւանդ իր խմբագրական յօդուածներու մասով, նաեւ ա՛յնքան կարեւոր՝ երկրին ներքին քաղաքականութեան համար:

Անգլիական առաջնակարգ թերթերու խմբագրական յօդուածներու մեծ մասին ձգտումն է, անխարդախ խօսելով մարդկային կեանքի բովանդակ երեւոյթներուն եւ իրողութիւններուն վրայ, տալ իր ընթերցողներուն այդ ամէնուն ճշգրիտ բացատրութիւնը ու յետոյ վերջինիս զանազան որ սկսին կեանքի տնտեսական, բարոյական եւ մտաւորական երեւոյթներուն առջեւ փոխանակ կրաւորապէս ամէն ինչ ընդունելու, քննելով ինքնուրոյն գաղափար մը գոյացնել անոնց մասին:

Անգլիական լուրջ օրագրութեան խմբագրական յօդուածներու մասին մէջ էօնորէն որ կանոնաւոր կերպով կը քննադատուին, բաց ի քաղաքական տնտեսական իրողութիւններ, նաեւ գիտական եւ գեղարուեստական հակումները, որոնք երկրին մէջ կամ երկրէն դուրս կը թափին մարդկութեան աշխարհայեցողութիւնը կազմելու մասին կարեւոր դեր մը ունենալ:

Զուտ գրական մասն ալ իր շատ կարեւոր տեղը ունի եւրոպական օրագրութեան մէջ: Եւրոպական լուրջ օրագիրներու թերթօնները ծանօթ են արդէն ամէն անոնց որոնք հետեւած են եւրոպական լրագրութեան: Եւ մանաւանդ լրագրութիւնը օր օրէն տակաւ սկսած է այնքան ուժ տալ գրական արտադրութիւններուն՝ իր սիւնակներուն մէջ, որ հրատարակուած գիրքերու թիւին տարուէ տարի խնդալուն գանգատը զուտ եւրոպական գանգատ մըն է, եւ միեւնոյն ատենն ապացոյց մը որ եւրոպական օրագրութիւնը շատ կարեւոր տեղ մը տուած է գեղարուեստական գրուածքներու. այսինքն երաժշտական, նկարչական, քանդակագործական եւ գրական յօդուածներու, որոնք ամէնքն ալ իրազեկներու կողմէ գրուած, ամէն օր անպակաս են եւրոպական առօրեայ մամուլին մէջ:

Ու ասով օրագրութիւնը Եւրոպայի մէջ կրցած է այն աստիճան սատարել քաղաքակրթութեան, ինչ աստիճան որ կը սպասուէր տպագրական դիւտէն, որ կու գար, նոյն իսկ կրնանք ըսել, յեղաշրջել մարդկային ճակատագիրը:

Եւ երբ տպագրական գիւտին ամէնէն հզօր գործադրիչը, առօրեայ մամուլը պարզապէս ամէնուն հետաքրքրութիւնը գոհացնող գործիք մը կը նկատուի, զուրկ է որ եւ է լայն ըմբռնումէ:

Ցառաջիկայ յօդուածով մը պիտի ջանամ ճշդել այն դերը զոր առօրեայ մամուլը մեր մէջ պէտք է ստանձնէ եւ ատոր համար արդէն պատրաստուած մարդիկ, գործի դլուխ անցնելով անոր գործադրութեանը պարտին աշխատիլ:

Մ. ՇԱՄՍՏԱՆՃԵԱՆ

ՓՇՏՔԱԿԱՆ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

ՆԵՐԲԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԱՇԵԱՐՄԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Քարաքասէն կը հեռագրեն 25 թուով թէ Նախագահ Քաստրո Քարաքասէն Վիքթորիա մեկնած է, որպէս թէ հոն անցընելու համար Ծրնունդի տօնը: Բայց իրապէս, այս տեղափոխութիւնը անոր համար ըրած է որ անով աւելի եւս ի վիճակի ըլլայ հակելու ըմբոստներու վրայ: Կ'ըսուի թէ ըմբոստներու պետերուն ազատ արձակումը իր յուսացած արդիւնքը չէ տուած: Հոլանտական Բրինն-վիլհելմ շոգենաւին միջոցաւ բերուած նամակները՝ ցամաք հանուած են անգլիական մարտանաւու վերաբերող մակոյկի մը միջոցաւ, միակ ճամբորդ մը արտօնութիւն ստացած է ցամաք ելլել: Ընդհանրապէս, ո՛ եւ է ապրանք ցամաք չէ հանուած կամ շոգենաւ չէ դրուած: Քարաքասի բրնակչութիւնը կը հարցնէ թէ այս վիճակը աւելի երկար պիտի տեւէ՞: Վաճառականութիւնը կատարելապէս ջլատուած եւ վենեզուէլական սանքան սարսափեր է իր կիլիներուն փակել, որովհետեւ մաքսատուրքերու հաւաքում տեղի չունենալուն համար, հասոյթի աղբիւրներէ զրկուած է: Անհամբերութեամբ լարուած Բուզվէլդ Նախագահին կը սպասուէր, իրաւասութեան մասին: Պղտիկ շոգենաւներու գրաւումը կը չարունակուի գաղտնի մարտանաւերու կողմէ: Իր վիժուածութիւն, Քարաքասի ժողովուրդը պոյքոթ կը մղէ գերմանական եւ անգլիական արտադրութեանց դէմ:

★ Օտար գաղթականութիւններ, մանաւորապէս գերման գաղթականութիւնը, բողոքած են պաշարման կիրառման դէմ, որ արդիւնք է «Քարաքաս» ամերիկեան շոգենաւի՝ Կուէյրոյի մէջ մնալ: Այս վերջինիս Կուէյրոյի ծովեզերքին առիւրաւական սրսկած ու դեկտ. 24ին մեկնած է: Ամերիկեան Մերիտա շոգենաւն ալ մեկնած է Վիլէմստատէն, Մարաքայիպո երթալու եւ տեղեկա-

նալու համար թէ՝ պաշարումը ինչ արդիւնք կ'ունենայ։ Կուէյրայի ժողովուրդը դժգոհած է իտալական դեսպան՝ Պ. Ռիվայէն եւ գերման դեսպան Պ. Բիլկրիմ-Պալթացցիէն, զորս պատասխանատու կը բռնէ Բուէրթօ-Քապէլլօի ոմբակոծման։

★ Կուէյրայէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ պաշարման միջոցին դրաւուած շոգենաւերու արժէքը կը հասնի հինգ հազար տոլարի։

ԼԱ ՀԷՅԻ ԻՐԱՒԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԸ

Ինչպէս հեռագիրներն ալ ծանուցին արդէն, Պ. Բուզվէլդ երկար խորհրդակցութիւններէ ետքը, մերժեց ընդունիլ իրաւարարի դերը։ Արդէն Միացեալ-Նահանգներու քաղաքական անձնաւորութիւններ հակառակած էին այդ բանին, նկատելով զայն իբր պատճառ ա՛յն տեսակ կնճռոտութեանց՝ որոնց մէջ պիտի իյնար Միացեալ-Նահանգներու կառավարութիւնը։ Այս վերջինին կարծիքը այն է հիմա որ խնդիրը պէտք է Լա Հէյի իրաւարարական տատանին յանձնել։ Այս է նաեւ այն խորհրդակցութեան արդիւնքը՝ զոր ունեցաւ Ուաշինկդընի դահլիճը, իր դեկտ. 26ի գումարման մէջ։ Միեւնոյն օրը, ներկուտական Պ. Մաք Բիլլոմ, որ նախագահն է նաեւ արտաքին գործոց յանձնախումբին, խորհրդարանէն մեկնած ատեն ըսած է թէ՝ Միացեալ-Նահանգները եւ դաշնակից պետութիւնները համաձայնած են վենեզուէլական խնդիրը Լա Հէյի իրաւարարական տատանին ենթարկելու։ Կ'ըսուի նաեւ թէ, բանակցութիւնները կը փոխանակուին արդէն նախնական բրոթոքոլ մը կազմելու համար որ որոշէր իրաւարարութեան պայմանները։ Կ'ըսուի թէ այդ բրոթոքոլը, մէկ քանի պայմաններու՝ Վենեզուէլայի կողմէ կատարումը հարկ պիտի նկատէ, պայմաններ՝ որոնց Վենեզուէլայի կողմէն ընդունուելովը պիտի վերցուի պաշարումը։

Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ ծանուցագիր մը կը պատրաստէ ուղղելու համար դաշնակից պետութեանց, որով Միացեալ-Նահանգներու կառավարութեան գոհացումը պիտի յայտնուի Լա Հէյի իրաւարարական տատանին ընտրութեան համար։ Վենեզուէլան խնդիրը Լա Հէյի իրաւարարական տատանին յանձնելու լուրը շատ լաւ տպաւորութիւն մը յառաջ բերած է նաեւ Բարաքասի մէջ։ Կը հարցուի սակայն թէ՝ մինչեւ ե՞րբ արգելիչ արարքներու պիտի դիմէ դաշնակից նաւատորմը։ Այս վերջնոյն գործելու եղանակին վրայ գաղափար մը տուող վերջին օրինակ մըն ալ։ Շուէտական «Ֆրամնաս» շոգենաւը Բարտիֆլն Լա Կուէյրա կ'երթայ, 417 թոնս ածուխ բերած՝ որ յատկացուած է Կուէյրա-Բարաքասի անգլիական երկաթուղւոյն։ Անգլիական յածանաւ մը սակայն զայն կը բռնէ, կը դրաւէ ածուխները, որոնք հաւանաբար, ինչպէս կը կարծուի, դաշնակիցներուն կողմէ պիտի գործածուին։

ԼԱՄՍՏՈՐՖ ԿՈՄՍԻՆ
ՁԱՄՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Լամստորֆ կոմսին Սոֆիայի մէջ ցոյց տրուած պատիւներուն առթիւ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.—

ՍՈՖԻԱ, 27 դեկտ.—Կոմս Լամստորֆ երէկ երկու ժամ տեւող տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ֆէրտինանտ իշխանին հետ։ Այսօր նախարարապետ Տանէվի տան մէջ ի պատիւ կոմս Լամստորֆի տրուած սեղանէն վերջը, Ֆէրտինանտ իշխանը եւ Լամստորֆ կոմսը կառքով պտոյտ մը ըրին քաղաքին մէջէն եւ այցելեցին Թանզարանը։ Ցեսոյ կոմսը գնաց Սոպարանիէն ուր քառորդ ժամու մը չափ ունկընդրեց վիճաբանութիւններուն, որոնք Զանքովի տատենապետութեան ներքեւ տեղի կ'ունենային։ Դադարի մը միջոցին, կոմսը պիւֆէն առաջնորդուեցաւ, ուր Զանքով, գրեթէ բոլոր ելեւմտականներուն ներկայութեանը, բաժակ առաջարկեց Զարին ներկայացուցիչին կենացը, որուն ի պատասխան Լամստորֆ կոմսն ալ բաժակ առաջարկեց Պուլկարիոյ բարգաւաճման համար։ Ասոր վրայ կոմսը եւ Տոքթ. Տանէվ միասին իշխանական ապարանքը վերադարձան, ուր երկար ատեն միասին խօսակցելով ժամանակ անցուցին։

★ Կոմս Լամստորֆի Սերպիա ըրած այցելութեան ընդհանուր տժգոհութեան առթիւ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.—

ՊԵԼԿՐԱՏ, 27 դեկտ.—Սերպիական պաշտօնաթերթը՝ «Սլոկա», կառավարութեան կողմէ եղած զեկոյցի մը հրատարակութենէն վերջը, ի ժամին Լամստորֆի այցելութեան, կ'ակնարկէ։ «Թագաւորին Լամստորֆ կոմսին հետ ունեցած տեսակցութիւնը իր ամէն կէտերուն մէջ գոհացուցիչ կերպով տեղի ունեցած է։ Միւս կողմէ կառավարական շրջանակներու մօտէն ծանօթ «Տրվատէղէթի վէջ» թերթը կը հաղորդէ թէ կոմս Լամստորֆ յայտարարած է թագաւորին որ Բէթէրսպուրգի մէջ ընդունուելը յետաձգուած է Զարուհիին հիւանդութեան պատճառաւ։ Մնացեալ թերթերը ամէնքն ալ կը յայտարարեն թէ՝ ռուս նախարարին առաքելութեան նկարագրին եւ յաջողութեան նկատմամբ, տակաւին ոչինչ յայտնի է որոշապէս։ Միայն «Սթամբա» թերթը կ'ըսէ թէ՝ այդ տեղեկութիւնը շատ մեծ կարեւորութիւն մը չունի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ
ՍԹՐԱՍԶՊՈՒՐԳԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

Պէրլինէն կը հեռագրեն «Թայմզ»ի դեկտ. 26 թուով.—Վերջերս կարգադրուեցաւ գործ մը՝ որ երկար ատենէ ի վեր առկախ մնացած էր Վատիկանի եւ գերման կառավարութեան միջեւ։ Դեկտ. 5ին Վատիկանի արտաքին գործոց նախարար Կարտինալ Ռամբոլլա եւ Վատիկանի մօտ բրուսիական դեսպան՝ պարոն ֆոն Ռոթէնհամ, ծանուցագիրներ կը փոխանակէին՝ որոնցմով կը հաստատուէր կնքուելը պայմանագրութեան մը՝ որ կը վերաբերի Սթրազպուրկի մէջ հռոմէական կաթոլիկ աստուածաբանական համալսարանի մը հաստատման։ Այդ պայմանագրութեան համեմատ, Սթրազպուրկի կաթոլիկ թեմին մէջ կղերականութեան թեկնածուները աստուածաբանական ուսման պիտի հետեւին այդ համալսարանին մէջ։ Եպիսկոպոսական այն դպրանոցը, ուր թեկնածուները մինչեւ հիմա աստուածաբանական ուսումներու կը հետեւէին, պիտի շարունակէ գոյութիւն ունենալ, բայց դպրանոցին դերը պիտի պզտիկնայ այսուհետեւ, եւ միայն գործնական ու նիւթական ուսում մը պիտի տայ քահանայութեան համար։

Հռոմէական երէցութեան կցումը ապահովելով այս համալսարանին հաստատութեան, գերման կառավարութիւնը քայլ մը առած կ'ըլլայ դէպի այն նպատակը, որ կը կայանայ Այլսաս-Լոռէնի հռոմէական կաթոլիկ կղերականութիւնը աւելի՛ սերտ չտիսան դնելուն մէջ՝ ակադեմական աւանդութեանց եւ գերման տոհմային ըղձանքներու հետ։ Կը կարծուէր, արդարեւ, թէ մինչեւ հիմա այն դաստիարակութիւնը, զոր երիտասարդ դպիրները կ'ընդունէին, եպիսկոպոսական դպրանոցի մէջ, զանոնք ֆրանսասիրական ազդեցութեան մը վտանգներուն կ'ենթարկէր։ Գերման ազատական եւ արմատական շրջանակներու մէջ, վերոյիշեալ պայմանագրութիւնը մտատանջութեամբ մը կը դիտուի։ Այս շրջանակներուն մէջ սա կարծիքը կայ թէ՝ ատով Եկեղեցին աւելի ազէկ գործ մը տեսաւ քան Պետութիւնը։ Ո՛րքան ալ աննշան եղած ըլլան այն զիջումները որոնք եղան եկեղեցական իշխանութեան, անոնք նորէն կասկածոտութեամբ մը կը դիտուին երկրի մը մէջ ուր քաղաքակրթակուիւի յիշատակները դեռ կենդանի են։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ
Վ.ԵՐՋԻՆ ՏԱՐԻՈՅ ԲԱՑԸ

Բրուսիական աւագանեայ ժողովը յառաջիկայ յունուար 13ին նիստ պիտի գումարէ, արքայական հրամանով, թուական՝ որ ատեն արդէն Ռայխսթակն ալ որոշած է իր նիստերուն վերսկսիլ։ Գերմանական կայսրութեան 1901 ելմտական տարւոյ վերջին (1 ապրիլ 1901—31 մարտ 1902) ելմտական կացութեան յայտարարութիւնը բաշխուած է Ռայխսթակի անդամներուն՝ Մնունդի արձակուրդներու միջոցին։ Այդ յայտարարութիւնը 48,422,784 մարքի (60,528,480 ֆր.ի) բաց մը կը հաստատէ եւ կը ցուցնէ թէ՝ Կայսրութեան կողմէ դաշնակից պետութեանց փոխանցուած գումարը՝ անուղղակի տակերու վարկին վրայ, 15,250,000 մարքի (19,062,500 ֆրանքի բացը կը վերագրուի յաւելուածական հատոյցներու նուազութեան՝ զորս կը յուսացուէր ունենալ թղթատարութենէ եւ հեռագրութենէ, ինչպէս նաեւ կայսերական երկաթուղիներէ, յետոյ, այդ բացը կը վերագրուի նաեւ մէկ քանի պաշտօնատուններու մէջ եղած յարաճուն ծախքերուն։ Շաքարի վրայ դրուած տուրքը 6,250,000 ֆրանք գոյացուցած է, առ նուազն, զոր ելմտացոյցը չէր կանխատեսեր բնաւ։

ՍԱՔՍՈՆԻՈՅ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ
ԾԸՆԵՎԻ ՄԷՋ

Ժընէվէն կը հեռագրեն դեկտ. 24 թուականով.— Սաքսոնիոյ իշխանուհին երէկ մէկ քանի ժամու չափ պըտտեցաւ քաղաքիս գլխաւոր փողոցներուն մէջ, ընկերակցութեամբ իր եղբօրը եւ Պ. Ժիռոնի Իշխանուհին տժգոյն էր, բայց զուարթ եւ ուրախ կ'երեւար։ Գնուումներ ըրաւ շատ մը վաճառականներէ։ Բոյր եւ եղբայր, ինչպէս նաեւ նախկին դաստիարակը, ոգեւորութեամբ կը խօսակցէին հին բարեկամներու պէս։ Հիմա ամէն ոք գիտէ թէ՝ Իշխանուհին մեկներ է իր եղբայրներուն եւ ծառաներուն միջոցաւ։ Զուիցերիական կառավարութիւնը անգիտակալ կը ձեւացնէ իշխանուհին ներկայութիւնը։ Բազմաթիւ երթեւեկներ տեղի ունեցած են այն օթէլին մէջ՝ ուր անոնք իջած են։ Ամէն կառախումբի, բազմաթիւ անձնաւորութիւններ վար կ'իջնեն օթէլ երթալու։ ատոնք կուգան Տրէզտրնէն եւ Միւնիխէնէն, ուրանք այ՝ Վիէննայէն կամ Պերլինէն։ Հաւանաբար կուգան բանակցելու իշխանուհիին եւ իր եղբօրը հետ։ Երէկ, քաղաքուած կին մը, որ կը կարծուի թէ իշխանուհիին մօտաւոր ազգականուհին ըլլայ, Սալզպուրկէն հասեկաւ։ Իշխանուհին մերժեց սակայն զայն ընդունիլ։ Այդ անծանօթ կինը պնդած է տեսնել անպատճառ, ուստոյ վերսին կառախումբ նստած։ Կը հաւատուի թէ դաստիարակին քոյրը, օրիորդ Վալանթին ժիռոն գործին մէջ մատ ունեցած ըլլայ։ Ինքն էր որ երկու սիրողներու իրար միջնորդ կը ծառայէր, նամակներու փոխանակութեան համար։

Օր. Ատամոլիէ ալ ժէնէվ կը գըտնուի, Լէյրոյտ Ֆէրտինանտ արքիդուքսին հետ, բայց կը խուսափի փողոցներու մէջ երեւալէ։ Բաց ի պանդոկի պաշտօնէութենէն, ո՛չ ոք չէ տեսած զայն։

ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
ԲԱՄՊԱԿ

Հեռագիր այսօրուան Սբօթ. պատրաստ 4.56 Բէնս

Ցառաջիկայ 1903 մինչեւ յուլիս օգստ. յանձ. 4.46 Բէնս

Բամպակի գինը չաբթուս 2 բունթօ եւս վրայ դրաւ, եւ հրապարակին ընդհանուր կացութիւնը խիստ հաստատ (ferme) է։ Այս հաստատ երեւոյթին պատճառը յայտնի չէ, վասն զի պաշտօնական նոր տեղեկագիր մը չկայ մէջտեղ տակաւին։

ՄԱՆԱԾ

Հրապարակի այս հաստատ կացութիւնը մեծագոյն պատճառ մը եղած է որպէս զի մանածի ամէն գործարանատէր իր գիները աւելի հաստատ բռնէ, եւ միշտ մեծ engagement-ներու չմտնէ. մինչեւ իսկ բամպակը եթէ այսպէս հաստատ չընթանար, նորէն մանածի գործարանատէրերը անկարող պիտի ըլլային տարբեր ընթացք մը ունենալ, անոր համար որ այս եղանակին արդէն գարնան յանձնելի օրտինօներով զբաղած են։

ՊՈՂՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Պոլսոյ մանածի գործատուութիւններ անշարժ են, գրեթէ գործ չկայ, արդէն այս օրերս բնաւ գործ չի սպասուիր, ամէն վաճառական իր տարեգլխոյ հաշիւներովը զբաղած է։

ԳԻՆԵՐ

Ոսկին 100ին կանխիկ

Եէտի Գուլէ	27½ էն	4	թիւ	վաթէրը
» »	29½ էն	4	»	էքսպրան
Իզմիր	29½ էն	4	»	վաթէրը
»	30½ էն	4	»	էքսպրան
Սելանիկ	30 էն	4	»	վաթէրը
»	32 էն	4	»	էքսպրան

Անգլ. ապրանք. ոսկին 100ին 61 օրով.

20	թիւ	վաթէրը	40—41	Դրշ.
20	»	էքսպրա	46—47	»
12/14	»	»	40—42	»

Իտալական ապրանք. նոյն պայմանով

4/14	թիւ	վաթէրը	28—31	Դրշ.
20	»	»	37½—38½	»
20	»	էքսպրա	42—43	»
16/24	»	»	43½—44½	»
20	»	կարմիր	56—57	»

Զուից. ապրանք ոսկին 100ին 61 օրով

4/14	թիւ	կարմիր	46—48	Դրշ.
20	»	»	59	»

ՆՈՐ ՎԱՀԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍ ԵՒ ԶԱՓԻ ՎՐԱՅ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ
ԼԱ ՊԷԼ ԺԱՌՏԻՆԻԷՌ
23, Պալսքա. Գարակէյ, Շիզլիի բրամուէյի կայարանին դէմ, 23

Սոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին ամէնաընտիր կերպասով շինուած ձեւաւոր պատրաստ հագուստներ, ամէնքն ալ խիստ չափաւոր գիներով, որովհետեւ տէրը, Պ. Լուիզ-բուլօ, 24 տարիէ ի վեր շատ ծախելու սկզբունքը իւրացուցած է։ Կը գտնուին նաեւ մանչ եւ աղջիկ տղոց համար ամէն տեսակ գլխարկներ։ Զարմեռուան եղանակին համար մանաւորաբար ընտիր հագուստներ եւ բալթոներ հասած են եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ։

ՔՐՈՆԻԿ

Ս. Պատրիարքը, այսօր, Պայրամի տօնին առթիւ Կայս. Պալատ կ'երթայ շնորհաւորութեան համար։ Նոյնպէս պիտի այցելէ նախարարներուն եւ բարձրաստիճան պետական անձնաւորութեանց։

×

Ցառաջիկայ տօնական օրերուն առթիւ, Պատրիարքարանի վարչական ժողովները եւ տեսուչ խորհուրդները իրենց նիստերը դադրեցուցին։

×

Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր Բ. Դուռ երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի հետ, հանգուցեալ Կիւմրիի Յովհաննէս էֆ.ի ժառանգութեան խնդիրներուն կարգադրութեան նկատմամբ։ Կիւմրիի էֆ.ին դրամը եւ գոյքերը, Մարսիլիոյ մէջ տեղւոյն հիւպատոսին կողմէ կնքոյ տակ առնուած են։

×

Մայր-եկեղեցիին բացման հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակին յաջորդող կիրակին։

×

Զմիւռնիոյ Բաղ. ժողովը եւ Տընտեսական Խորհուրդը իրենց հրաժարագիրը պատրաստած են զոր պիտի մատուցանեն Առաջնորդ Սրբազանին, իրենց երկամեայ պաշտօնավարութեան տեղեկագրին հետ։

×

Սկիւտարի Թաղեցիներէն Ունճեան Յովհաննէս էֆ. իր սեպհական երկու կալուածներ եկեղեցի Մանչլէի Ս. Կարապետ եկեղեցիին նուիրած էր։ Ս. Պատրիարքը այս առթիւ օրհնութեան գիր մը գրեց յիշեալ էֆէնտիին։

×

Ս. Էջմիածնի մէջ, յառաջիկայ տարի մայիսին Միւռոնօրհնութեան հանդէս պիտի կատարուի։

×

Կը հաղորդուի թէ Իզմիրի հիւանդանոցին յոբելեանին առթիւ տրուած նպաստներով մէկ քանի տուներու շինութեան պիտի ձեռնարկուի, Առաջնորդ Սրբազանին հրահանգներուն համաձայն։ Շինութիւնը պիտի կատարուի նուազագոյով եւ հսկողութեամբ Քաղաքական ժողովին, Տնտեսական Խորհուրդին եւ պարտուց բարձման յանձնաժողովին։ Իզմիրի հիւանդանոցին ի նպաստ պարահանդէս մը պիտի տրուի յունուար 11ին, որուն համար կարգադիր մասնախումբ մըն ալ կազմուած է. կը հաղորդուի թէ նմանապէս պարահանդէսներ պիտի տրուին հոգեւոր Աղքատախնամին եւ Ներսէսեան որբանոցին համար։ Յունուար 19ին ալ մանկապարտէզի կրթասիրաց մարմնոյն ի նպաստ հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ, որուն պիտի մասնակցին Հայ արուեստաւորներ թէ՛ կին եւ թէ այր, նուագներով, արտասանութիւններով եւ մենախօսութիւններով։

×

Բարիզէ կը հաղորդուի թէ, բժշկական Ակադեմիայի տարեկան մրցանակաբաշխութեան առթիւ մրցանակի արժանացող բժիշկներու շարքին մէջ՝ գտնուած է նաեւ Տոքթ. Պոլոս Բոլոլեան, որ այս տարի ալ արժանացած է Շաւալ Պուլար մրցանակին։ եւ իբր պարգեւ 1200 ֆրանք ստացած է։ Այս մրցանակը երկու տարին անգամ մը կը տրուի այն բրժիկին որ ջղային հիւանդութեանց դարմանումին մէջ ղգալի յառաջդիմութիւն մը ցոյց կու տայ։ Տոքթ. Պոլոս Բոլոլեան ամէն կերպով շնորհաւորելի է՝ իր գնահատելի ծառայութեանց այսպէս վարձատրուելուն համար։

×

Մոսկուայէն երէկ դիշեր հատած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ ժամ. հարեան սեղանաւորական տան պեղ՝ Պ. Իսահակ ժամհարեան, Նախընթաց օր տեղւոյն եկեղեցւոյ հրապարակին վրայ դաշոյնի հարուած մը ստացեր է չարագործ անձէ մը։

Հեռագրին մէջ ո՛ւ եւ է մանրամասնութիւն չկայ հարուածին հետեւանքին վրայ։ Այս մասին ո՛ւ եւ է ծանօթութիւն չըլլալէն իսկ կարելի է հեռաւորցնել թէ հարուածը մահացու չէ եղած բարեբաղդաբար։

Տարակոյս չկայ որ այս լուրը ընդհանուրին վրայ շատ տխուր տպաւորութիւն մը յառաջ կը բերէ։ Իսահակ ժամհարեանի կեանքը բեղուն եղած է բարեսիրական ու գթութեան գործերով։ Իր հարստութենէն մեծ գումարներ նուիրած է հիւանդանոցներու եւ կարօտեալներու։ Նպաստից Ցանձնաժողովն ալ լայնօրէն վայելած է ժամհարեանին նպաստները։

×

Բանկալթիի Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին հոգաբարձութիւնը, համանուն վարժարանին Հայ եւ Հայ-Հռոմէական աղքատիկ տղոց 50 ձեռք գգեստ կոչիկ, ֆէս եւ ճերմակեղէն բաշխած է, յառաջիկայ Մնունդեան տօնին առթիւ։

×

Ակից առաջ գրած էինք թէ Հայ-հռոմէական Պատրիարքարանի մէջ Սինոդը նիստ գումարելով զբաղած է Տրապիզոնի Հայ-հռոմէական առաջնորդի ընտրութեան գործով։ Կը լսենք թէ Դայաթիոյ Հայ-հռոմէական Մայր եկեղեցիին մեծաւորը Ստեփան Ծ. Վ. Արիկեան ընտրուած է Տրապիզոնի առաջնորդութեան պաշտօնին։ Ընտրութեան հռոմէն վաւերացուելուն, Արիկեան Ծ. Վ. այսեղ եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի եւ յետոյ իր պաշտօնին գլուխը պիտի մեկնի։

×

Խասգիւղէն կը գրեն. «Կէտիկ փաշայի Ամերիկեան Միսիոնարուհիները, Պատ. Զօրուկեանի հետ անցեալ շաբաթ օր Խասգիւղ գալով, ի ներկայութեան Թաղեցի երկու պատուաւոր Հայերու, 310 աղքատաց բաժնեցին զանազան զգեստեղէններ, ճերմակեղէններ, ֆանէլայ եւ տղոց խաղալիկներ, զորս Ամերիկայէն զրկած էր ծանօթ բարերարուհի Միս Կլիսըն։ Պատ. Զօրուկեանի հրաւէրին համեմատ բաշխման միջոցին ոստիկան-զինուոր մը ներկայ էր եւ կը հսկէր բարեկարգութեան։»

ՀՐԱՇԱՆԳ
ԴԻՒԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԼՐԱԳՐԱՏ ՑԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ

Նկատողութեան առնուած լինելով թէ Պատրիարքական դիւաններու պատկանեալ գործեր եւ գիրեր, որոնք իրենց անձնական հանդամանքով եւ դիւանատանց կանոններուն համաձայն՝ հանրութեան համար սահմանեալ չեն, եւ կամ տակաւին վերջնական ձեւ չեն առած, հրատարակութեան նիւթ կը դառնան եւ դատատանց տեղի կու տան, եւ միանգամայն վարչական գործոց ընթացքը կը խանգարեն, եւ որ եւս է սակայն թերի կամ ազդիկամի եւ կամ խեղաթիւրեալ ձեւեր կը զրկուին, վարչութեան կողմէ պէտք տեսնուեցաւ յիշեցնել որոց որ անկ է, որպէս զի պարտ ու պատշաճ մատրութիւնը դարձուի այդ կէտին, եւ առ այս հարկ սեպեցինք ներկայ հրահանգով հետեւեալները կարգադրել։—

Դիւանի բոլոր պաշտօնեայք ընդհանրապէս եւ անհատապէս չեն կարող որ եւ է կերպով ուրիշի հաղորդել ինչ որ դիւանական գործոց մասին կը լսեն, կը կարդան, կը գրեն ուներ ընելու ամէն անգամ որ ժէռառենց տունը երթար։

—Ամէն բան կարգին է, բաւ, ինքնիրեն ծանուցանելով այն շրջահայեցութիւնը՝ որով վարուած էր գիշերը։ Իմ նախազգուշութիւններս շատ խելացի միջոցներ էին։

«Իմ խաղս շատ անվիճելի վարպետութեամբ մը խաղցուած է։

«Ո՛չ ոք պիտի կրնայ կասկածիլ թէ այդ ոճիրին հեղինակը Ժան Քուրվիլը եղած ըլլայ, որ գիշերը հիւանդ պառկած էր։

«Իմ ետեւէս ո՛չ մէկ բան յայտնող հետք մը ձգած եմ։

«Կը մնայ միայն հիմա ինծի անհետացնել գործաւորի պլուզը, տարատը, եւ գլխարկը, ինչպէս նաեւ մուխքաշը եւ պզտիկ դաշոյնը։

«Ահիկտ ալ շատ դիւրին է։

«Ես այժմ սնդտանելի տեղ մը պահեմ զանոնք, սա դրասեղանին դաղտնի գզրոցին մէջ։

(Շարունակելի) ՇԵՐԱՄ

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (29)

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Ա. ՄԱՍ

Է.

ԴԱՆԿԻՆ ՏԱԿ ՓՈԹՈՐԻԿ ՄԸ

—Ըսէք նայիմ։ Ի՞նչպէս է հանգուցեալ Տիկին Մարիա։ Ինչպէս կը բժիշկը, որ տեսաւ երիտասարդին դէմքին ժժգունութիւնը։

—Աղէկ եմ, տոքթէօր, ձեր խրնամքներուն շնորհիւ, պատասխանեց նկարիչը։ Երախտապարտ եմ ձեզի։

—Օ՛հ, ատանկ բաներու վրայ չխօսինք, ձեռքերնիդ ինծի տուէք նայիմ։

Բուղկերակը տոքի իրիկուանին չափ հանդարտութիւն չէր ցուցներ սակայն։

—Նայէ՛ նայէ՛, ըսաւ բժիշկը ինքնիրեն, կը խարուի՞մ կոր արդեօք։ Ճշմարիտ հիւանդի մը առկե՞ւ կը դանուիմ արդեօք։ Տենդ է ասիկա, որուն ո՛ւ եւ է մէկ ախտանշանը չկար երէկ իրիկուն։

Ձեռքը ձգելէն ետքը, բժիշկը առաւ սեղանին վրայէն պզտիկ սրուակը, նայեցաւ, եւ ըսաւ ինքնիրեն նորէն։

—Շատ ապահով դեղ մըն է ասիկա, ո՛ւ եւ է սխալ մը չեմ գործած։ Ի՞նչպէս բացատրել ուրեմն այս տենդը, մէկու մը քով՝ զոր առջի իրիկունը կատարելապէս առողջ թողած մեկնած էի։

—Սրուակի՞ն կը նայիք, տոքթէօր, բաւ նկարիչը, որ բժիշկին շարժումներուն կը հետեւէր աչքովը, կը զարմանար որ կէսը միայն պարպուած է։ Պիտի խոստովանիմ սակայն որ շատ քիչ անգամներ խմեցի անկից։

—Ինչո՞ւ համար։

—Դառն դեղեր չեմ կրնար խմել։

Բժիշկը աչքերը բացաւ չլմորած։

—Կը զարմացնէ՞ այդ բանը ձեզ, տոքթէօր։ Արդարեւ, մարդ մը ո՛րքան ալ քաջասիրտ ըլլայ, նորէն չի համամարձակիր սակայն պուտ մը դառն դեղ կուլ տալ։

—Տարօրինա՛կ բան, մտածեց բժիշկը։ Դառն անուանել դեղ մը՝ որ անվնաս ջուր մըն է բոլորովին։ Արդեօք քիմքը տարբեր հա՞մ մը կը ըզդայ։ Շատ տարօրինակ բան, առաջին անգամն է որ այսօրինակ երեւոյթի մը հանդիպատեսս կ'ըլլայ։

—Կատարելապէս ապաքինած եմ, տոքթէօր, հարցուց նկարիչը, եւ կրնա՞մ ոտքի ելնել։

—Ոտքի ելնել՝ եթէ հարկ ըլլայ։ Բայց դուք բոլորովին աղէկցած չէք։ Մէկ քանի դեղահատներ պիտի գրեմ հիմա որոնք զձեզ պիտի ազէկցնեն բոլորովին։

Եւ բժիշկը ծոցի տետրակէն թուղթ մը հանելով, լեցուց զայն։

—Աղէկ, ըսաւ ինքնիրեն ժան, այս բժիշկը չ'ուզեր դիւրաւ ոձիքս թող տալ։ Կը չահագործէ կոր։

—Աւահասիկ յարեց բժիշկը, նկարիչին տալով իր դեղագիրը, սիւլֆաթը քի՞ի է սա։

—Շատ դառն է սակայն ատիկա, տոքթէօր։

—Անհրաժեշտ է սակայն որ առնէք զայն։ Պէտք է որ հնազանդիք։

Բժիշկը ժպտեցաւ, եւ նկարիչին ձեռքը թօթվելէ ետքը, մեկնեցաւ, պարապ տեղը ջանալով բացատրել այն տարօրինակ երեւոյթը որուն կը հանդիպէր։

—Շուտով պէ՞տք է երթալ դեղարան, հարցուց վարի կինը, եւ պատրաստել այս նոր դեղը։

—Ձեզի պէս ազնիւ տղու մը ծառայել ինչո՞ւ։ յոգնութիւն պիտի ըլլայ։

—Շատ բարեցակամ էք ինծի նը. կատմամբ, շնորհակալ եմ։ Եթէ կ'ուզէք, դացէք չինել տուէք։ Սա սրուակն ալ տարէք մէկտեղ, որ այլ եւս պէտք չէ, նետեցէք զայն ո՛ւր որ կ'ուզէք։ Ես ալ ձեր բացակայութեանը պիտի հագուիմ։

—Մոհեմութիւն չ'պիտի ըլլար այսօր ալ անկողին մնալ։

—Բժիշկը անհրաժեշտ չի նկատեր ատիկա։ Մնաց որ քինինը, զոր յանձնարարեց ինծի, վերջ պիտի դնէ հիւանդութեանս։ Հանդիստ եղէ՛ք, բարի Տիկին Մարիա։

Խոշոր կնոջ մեկնումէն ետքը, Ժան ոտքի ելաւ, խնամով իր արդուզարդին հոգ տարաւ, անհետացը. նելու համար դէմքին վրայ՝ ածուխէն եւ յուզումներէն առթուած բոլոր անկանոնութիւնները, եւ հագուեցաւ այնպէս՝ ինչպէս սովորութիւն ունէր։

Մոսկուայէն երէկ դիշեր հատած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ ժամ. հարեան սեղանաւորական տան պեղ՝ Պ. Իսահակ ժամհարեան, Նախընթաց օր տեղւոյն եկեղեցւոյ հրապարակին վրայ դաշոյնի հարուած մը ստացեր է չարագործ անձէ մը։

Հեռագրին մէջ ո՛ւ եւ է մանրամասնութիւն չկայ հարուածին հետեւանքին վրայ։ Այս մասին ո՛ւ եւ է ծանօթութիւն չըլլալէն իսկ կարելի է հեռաւորցնել թէ հարուածը մահացու չէ եղած բարեբաղդաբար։

Տարակոյս չկայ որ այս լուրը ընդհանուրին վրայ շատ տխուր տպաւորութիւն մը յառաջ կը բերէ։ Իսահակ ժամհարեանի կեանքը բեղուն եղած է բարեսիրական ու գթութեան գործերով։ Իր հարստութենէն մեծ գումարներ նուիրած է հիւանդանոցներու եւ կարօտեալներու։ Նպաստից Ցանձնաժողովն ալ լայնօրէն վայելած է ժամհարեանին նպաստները։

×

Բանկալթիի Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին հոգաբարձութիւնը, համանուն վարժարանին Հայ եւ Հայ-Հռոմէական աղքատիկ տղոց 50 ձեռք գգեստ կոչիկ, ֆէս եւ ճերմակեղէն բաշխած է, յառաջիկայ Մնունդեան տօնին առթիւ։

×

Ակից առաջ գրած էինք թէ Հայ-հռոմէական Պատրիարքարանի մէջ Սինոդը նիստ գումարելով զբաղած է Տրապիզոնի Հայ-հռոմէական առաջնորդի ընտրութեան գործով։ Կը լսենք թէ Դայաթիոյ Հայ-հռոմէական Մայր եկեղեցիին մեծաւորը Ստեփան Ծ. Վ. Արիկեան ընտրուած է Տրապիզոնի առաջնորդութեան պաշտօնին։ Ընտրութեան հռոմէն վաւերացուելուն, Արիկեան Ծ. Վ. այսեղ եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի եւ յետոյ իր պաշտօնին գլուխը պիտի մեկնի։

×

Խասգիւղէն կը գրեն. «Կէտիկ փաշայի Ամերիկեան Միսիոնարուհիները, Պատ. Զօրուկեանի հետ անցեալ շաբաթ օր Խասգիւղ գալով, ի ներկայութեան Թաղեցի երկու պատուաւոր Հայերու, 310 աղքատաց բաժնեցին զանազան զգեստեղէններ, ճերմակեղէններ, ֆանէլայ եւ տղոց խաղալիկներ, զորս Ամերիկայէն զրկած էր ծանօթ բարերարուհի Միս Կլիսըն։ Պատ. Զօրուկեանի հրաւէրին համեմատ բաշխման միջոցին ոստիկան-զինուոր մը ներկայ էր եւ կը հսկէր բարեկարգութեան։»

ՀՐԱՇԱՆԳ
ԴԻՒԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԼՐԱԳՐԱՏ ՑԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ

Նկատողութեան առնուած լինելով թէ Պատրիարքական դիւաններու պատկանեալ գործեր եւ գիրեր, որոնք իրենց անձնական հանդամանքով եւ դիւանատանց կանոններուն համաձայն՝ հանրութեան համար սահմանեալ չեն, եւ կամ տակաւին վերջնական ձեւ չեն առած, հրատարակութեան նիւթ կը դառնան եւ դատատանց տեղի կու տան, եւ միանգամայն վարչական գործոց ընթացքը կը խանգարեն, եւ որ եւս է սակայն թերի կամ ազդիկամի եւ կամ խեղաթիւրեալ ձեւեր կը զրկուին, վարչութեան կողմէ պէտք տեսնուեցաւ յիշեցնել որոց որ անկ է, որպէս զի պարտ ու պատշաճ մատրութիւնը դարձուի այդ կէտին, եւ առ այս հարկ սեպեցինք ներկայ հրահանգով հետեւեալները կարգադրել։—

Դիւանի բոլոր պաշտօնեայք ընդհանրապէս եւ անհատապէս չեն կարող որ եւ է կերպով ուրիշի հաղորդել ինչ որ դիւանական գործոց մասին կը լսե

կամ կ'ընդօրինակեն: Լրագիրներու լուր հաղորդելու պաշտօնն ու իրաւունքը տրուած է վարչական դիւանապետին՝ ժողովական որոշմանց մասին, եւ արձանագրութեան դիւանի տեսչին՝ առձեռն եղելութեանց եւ դիպուածոց մասին: Ժողովներու ու Խորհուրդներու քարտուղարներն կրնան հաղորդել միայն այն որ Ժողովի կամ Խորհուրդի որոշմամբ կը յանձնարարուի տալ ի հրատարակութիւն: Հակառակը գործողներ պատասխանատուութեան ներքեւ պիտի մնան:

Լրագիրներու ծառայող լրատարներուն ներեալ չէ դիւաններու մէջ շրջիլ եւ դրասեղաններու առջեւ կանգնիլ կամ նստիլ, եւ դիւանական թուղթերու ձեռք զարնել. միայն որոշեալ ժամերուն համեմատ կրնան դիմել վերեւ նշանակեալ պաշտօնաներու: Այդ մասին զանցառուներու նկատմամբ զգուշաւորութեանց միջոցներ ձեռք պիտի առնուին:

Ժողովներու եւ Խորհուրդներու անդամներէն ալ կը խնդրուի որ իրենց կողմանէ եւս նախաձիւնդիր կանգնին դիւանական պահանջից, եւ հոգտանին որ որոշումներ գործադրութենէ առաջ հրապարակ չնետուին:

Վարչական Ժողովներու եւ Խորհուրդներու հետ գործ ունեցողներուն կ'աղաչարարուի, որ Պատրիարքարանը կը զբաղի օրինաւորապէս իրեն ուղղուած դիմումներով եւ վաւերական ատորագրութեամբ հաստատուած գիրերով, եւ չի կրնար զանազան անձնական եւ պատահական պարագաներէ թելադրուած հրատարակութիւններուն ետեւէն լինել, եւ անոնցմով իրեն գործողութիւնները կարգադրել, եւ եթէ Վարչութեան ուղղուած գիրն ալ որոշումէն առաջ հրատարակութեան կը տրուի, պարզ գրութեանց կարգ անցած կ'ըլլայ եւ իր պաշտօնական հանգամանքը կը կորսնցնէ:

Պարբերական հրատարակութեանց անուիններուն եւ խմբագիրներուն կը յանձնարարուի թէ քանի որ կեդրոնական Վարչութեան այժ տալ է նպատակին ինչպէս միշտ կը յայտարարեն, այդ պայմաններու պահպանութեամբ լաւագոյն եւս իրենց նպատակին կը հասնին, եւ վարչական գործոց մասին պատշաճութեանց եւ օրինաւորութեանց պայմանները յարգելով, աւելի օգտակար ծառայութիւն ըրած կը լինին, քան թէ անխտիր ամէն լսուած բան կամ ամէն իրենց գրուած նամակ հրատարակութեան տալով, որք վարչական դժուարութիւններ միայն կը բերեն ստեղծել, եւ հանրութեան միտքը չփոթել:

Առանձին կերպով կը խնդրուի խմբագրապետներէն, որ ամէն հաղորդակցութիւն եւ հետաքննութիւն իրենց երկրորդներուն չյանձնելով, անձամբ իսկ հետաքրքիր լինին, գործերուն բնոյթը եւ պարագաները ուսումնասիրել, ընդհանուր շահերուն եւ վարչական խնդիրներուն ներքին եւ հիմնական տեսակէտները նկատի առնուլ, Դիւանապետներու եւ կարեւոր անձանց հետ տեսակցելով ճիշդ գաղափար կազմել եւ այնպէս իրենց ընթերցողներուն ուղիղ եւ զգուած նիւթ մատակարարել, եւ ոչ անխտիր ամէն բան ընդունիլ, կանխելու փափաքէն աղդուելով:

Ժողովներու եւ Խորհուրդներու որոշմանց նկատմամբ այն միայն իբր ատյդ կրնայ ընդունուիլ, որ դիւանին կողմէ հաղորդուելով կը հրատարակուի կամ պաշտօնական գրութեամբ կը ծանուցուի. իսկ լրագիրներու կողմէ իբր պարզ լուր զրուածները պէտք չէ իբր պաշտօնական ընդունիլ, եւ ոչ՝ ինչպէս ստէպ կը հանդիպի, սխալ լուրէ մը չփոթելով Պատրիարքարանէ պահանջներ ընել, կամ գործադրութիւններ խնդրել:

(Կնիք Պատրիարքարանի)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Փոխանորդարանի Ազգային Պատրիարքարանի

Բաղիշոյ Ախլաթ գաւառակի Խուլիկ գիւղացի, այժմ իր յիսնամեայ, երկայնահասակ, սեւահեր, գուցէ զարդիս ալեխառն, թուխ այուի, մարմնով ցորենագոյն, աջակողմեան լօնքին վերեւը սեւ նշան մ'ունեցող, ազգաւ Ասորի, քսան տարի յառաջ այրի վիճակի մէջ Փրխուս գիւղացի Հայ աղջկան մը հետ ամուսնացած, վեցամեայ կենակցութենէ ետքը պանդխտութեան եղած եւ անկէ ի վեր անիկայ անխնամ լքող Թովմա Պարխոյեան անուն եւ «Ալախուրի՝ Վոբչիկ» մականուն անձն անյայտ եղած է:

Կը յանձնարարուի Արգոյ Ազգայնոց, որ եթէ յիշեալ անձին ո'ւր, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին ո'ր եւ է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարանի ծանուցանել:

(Կնիք)

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ Նոյեմբեր ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են: Քիրմասթիի բարեսէր ժողովրդէն տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ միջոցաւ՝ 530 ղրշ., Ադոկտոս էֆ. Կէվրէկեան ի Բարիզ իւր որդւոյն ծննդեան առթիւ՝ 475, Սիմոն էֆ. Անտոնեան յԵգիպտոս (75 ֆրանք)՝ 356.25. Տիգրան էֆ. Թօգաթեանի առնին գանձանակէն՝ 316.25, Կէյլէի Գրնճըլար գիւղի բարեսէր ժողովրդէն հանգանակեալ ձեռամբ Սինէմ էֆ. Աղասեանի՝ 300, Յովհաննէս էֆ. Պոյաճեան յանձնակատար՝ 240, Քիրմասթիի Ս. Եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակի հասոյթ՝ 226, Գրիգոր էֆ. Երմէնեան իւր վաղամեռիկ որդւոյն մահուան առթիւ՝ 120, Ղազարոս էֆ. Միքայէլեան՝ 108, Ստեփան էֆ. Տէր Ահարոնեան մատաղադին՝ 108, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակի հասոյթ 902 մարտէն Նոյ. 24 ձեռամբ Միհրան էֆ. Կարապետեանի՝ 96.50, Միհրան էֆ. Էթմէքճեան ի Պաֆրա վան հոգւոյ իւր կողակցին Արուսեակ Էթմէքճեանի ձեռամբ Անդրանիկ էֆ. Պողոսեանի՝ 54, Խաչիկ էֆ. Սահակեան յԷրզնկա՝ 50, Զարեհ էֆ. Եուսուֆեան իւղագին հոկտ. նոյ. ամսական՝ 40, Համբարձում էֆ. Կիւլպօլեան՝ 20, Մուրատ էֆ. Այվասեան՝ 20, Հանդուցեալ Մ. Ասատուր էֆ. Փանոսեանի հոգւոյն՝ 20, Վսեմ. Տեարք Եղբարք Կիւլպէնկեան իրենց հանգուցեալ հօր Մհի. Սերովբէ էֆ. Կիւլպէնկեանի անուան տարեդարձին առթիւ ընդհանուր պատսպարելոց տրուած հոգեհացին համար նուիրած են՝ 120 հատ հնդկահաւ, 30 քաշ իւղ, 57 քաշ եգիպտական բրինձ, 1 պարկ (65 քաշ) շաքար, 400 հաւկիթ, 3 քաշ քիչնիշ ֆըստըք: Նազարէթ էֆ. Մուրատեան՝ 10 ծրար (504 մէթր) ֆանէլա: Եավրուեան եւ Իսագուլեան էֆ.ք ըստ իրենց բարի սովորութեան՝ 1 անտուկ թէյ (28¼ քաշ): Յարութիւն էֆ. Սեւեան եւ որդին Տօքթ. Բարսեղ էֆ. Սեւեան Տիվրիկի կամա գիւղացի, ձեռամբ Սահակ էֆ. Խանէեանի՝ 14 հատոր «Բազմավէպ»: Գրիգոր էֆ. Աշխարհեան՝ 1 կտրուած ոչխար (12 քաշ) եւ 10 քաշ բրինձ: Բարեսէր ոմն, 1 ոչխար: Պ. Օնիկ Հ. Քիւչիւկեան՝ 1 ոչխար: Սարգիս էֆ. Կոլօեան՝ 1 հատ սեղան վիրաբուժական գործողութեան: Պիլէճիկի Թիւրքմէն գիւղի ազգայիններէն՝ 3 պարկ (167 քաշ) պուլկուր: Կէյվէ-Միլգիւղի ազգայիններէն՝ 95½ քաշ պուլկուր, 30 քաշ կորկոտ եւ 7 քաշ թարխանա:

Սիկառի Թղթի նոյեմբեր ամսոյ հասոյթը եղած է՝ 1680 ղրշ.:

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութիւն կը յայտնէ նաեւ հետեւեալ սափրիչ արհեստաւորաց որք իրենց բարի ողորմութեան հատմամբ այս ամսոյ մէջ եւս այցելելով անձնուիրաբար ածիլեցին պատսպարեալներն եւ որք են Պալի Փաշայէն՝ Արմենակ աղա. Գումգաբուէն Աղաճան եւ Փիլիպոս աղայք եւ Սամաթիայէն Համբար աղա Յարութիւնեան եւ Համբար աղա Հալէպլեան:

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր Վ. Ատենապետ

Գ. Մ. ԱԼԵՔՍԱՆԱՓԵԱՆ Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

*** Լեւոն էֆ. Գալրաքճեանի ընդ Աղն. Օր. Զապէլ Գարագուշեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին. — Յակոբ էֆ. Ատիլեան եւ Նուպար էֆ. Իճատեան՝ 108ական ղրուշ:

*** Վաղամեռիկ Խաչիկ Ս. Եվրէնեանի յուշարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին.—Տիգրան էֆ. Մանուկեան՝ 108 ղրշ., Գրիգոր էֆ. Ալեանքեան՝ 108, Տօքթ. Նազարեան պէյ՝ 108, Ղազարոս էֆ. Ճէնազեան՝ 108, Յ. Մ. Սթամպոլլեան եղբարք՝ 216, Մ. Ս. Յ. Պալթեան եղբարք՝ 54 ղրշ.:

Ա Զ Դ

Գարթալի մէջ, Եագամրգ Ճատէսի կոչուած տեղը Փափազոլու Մարտիկի պարտէզին կից 2400 կանգուն գետնի ծախու է: Գնելու փափաքողները եւ կամ աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնել ուզողները պէտք է դիմեն «Մաղիկ»ի տպարանը, Կալաթա, Պալըգ Բազար, Գուրչունլու խան թիւ 7:

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Պալայի աստիճան տրուեցաւ Կայս. Պալատան սենեկապետներէն Արիֆ, Ֆահիգ եւ Պէքիր պէյերու:

ՊԱՑՐԱՄԸ.—Այսօր Պայրամի առաջին օրն է: Վեհ. Սուլթանը չնորհաւորութիւններ պիտի ընդունի Տոլմա Պահճէի ծովեզերեայ Պալատին մէջ: Բոլոր Նախարարները, վէզիրները, միւշիրները, Իւլէման եւ պաշտօնաւոր ու անպաշտօն բարձրաստիճան պաշտօնեաները իրենց պաշտօնական համազգեստները հագած այսօր հոն կ'երթան, չնորհաւորութիւն յայտնելու յոտս Կայս. Գահոյից:

*** Մէջքէի Էմիրը, Եգիպտոսի խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշա, Պուլկարիոյ իշխան եւ Արեւ. Բուլգարիոյ կուսակալ Իշխան Ֆէրտինանտ, նահանգաց կուսակալները, օտար երկիրներու մէջ գտնուող օսմ. ներկայացուցիչները, եւ զանազան ազգաց կրօնական պետերը Պայրամի առթիւ չնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Կայս. Պալատ:

*** Լուսինը առջի գիշեր երեւցած ըլլալով Էտիրնէի եւ Ռուսչուքի մէջ երէկ սկսաւ Պայրամը:

ԿԱՑՍ. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ.—Վեհ. Սուլթանը Ուլայի Բ. աստիճան չնորհած է Հայերէն լրագիրներու, Ֆրանսերէն «Սէրվէթ» լրագրին եւ եւրոպական թատերգութեանց Ա. զրաքննիչ Մինաս էֆ.ի: Վսեմ. Մինաս էֆ. 25 տարիներէ ի վեր Տպագրական Տեսչութեան մէջ կը ծառայէ, այնքան փափուկ ու դժուարին պաշտօն մը կատարեալ յաջողութեամբ առաջ վարելով: Իր բազմաթիւ բարեկամներուն հետ մենք եւս կը փութանք չնորհաւորել զինքը, կայս. այս գնահատման առարկայ դառնալուն համար, որուն արժանի էր ամէն կերպով:

ԴԻՆԵՄՈՂՈՒԹԻՒՆԸ.—Ասկից առաջ գրեցինք թէ Կայս. Իրատէի մը համաձայն իսլամներուն արգիլուեցաւ զինետուներուն մէջ նստիլ ու հանրութեան առջեւ ոգելից ըմպելիներ խմել: Ոստիկանական Նախարարութիւնը երէկ հրամանագիր մը ուղղեց բոլոր պահականոցներուն, հրամայելով որ ոստիկանները իսլամներուն արգիլեն զինետուններուն մէջ հանուրին առջեւ խմել եւ արգելքին դիմադրողները պատժեն: Պահականոցներուն մէջ այսուհետեւ մասնաւոր տեղակ մը պիտի գտնուի, ուր պիտի արձանագրուին անունները զինետանց մէջ գտնուող անձերուն:

ԹՈՐԲԻԼԱՆԱՒ.—Անցեալները գրուեցաւ թէ ծովային Նախարարութեան կողմէ երկու Թորբիլանաւ յանձնարարուած է Ճենովայի Անսալտո նաւագործարանին: Այսօր կը հաւաստուի թէ այդ մասին հարկ եղած պայմանագրութիւնը ստորագրուեր է արդէն: Թորբիլանաւերը պիտի ըլլան զոյգ-պտուտակաւոր: Բոլոր զէնքերը ու ռազմամթերքը պիտի հայթայթուին Անսալտո նաւագործարանէն: Շինութեանց ատեն Ծովային Նախարարութեան կողմէ մասնագէտ յանձնախումբ մը պիտի կրնայ ուղղած քննութիւնները ընել: Թորբիլանաւերը պիտի ունենան ժամը 24 մղոն արագութիւն: Եթէ մէկ քառորդ մղոն պակաս արագութիւն ունենան, Անսալտո նաւագործարանը իրաքանչիւր նաւու համար 400 անգլ. ոսկի պիտի վճարէ Կայս. Կառավարութեան: Եթէ արագութեան պակասը քառորդ մղոնէն աւելի ըլլայ այն ատեն Կայս. Կառավարութիւնը իրաւունք պիտի ունենայ նաւերը չընդունելու: Երկու Թորբիլանաւերը ամէն կերպով պատրաստ պիտի ըլլան պայմանագրութեան ստորագրուելէն մինչեւ 12 ամիս: Եթէ նաւագործարանը չկրնայ 12 ամիս անցնելուն պէս նաւերը յանձնել, անկից ետքը, նաւերէն իւրաքանչիւրին համար օրը 20 անգլ. ոսկի տուգանք պիտի տայ: Կայս. Կառավարութիւնը Անսալտո նաւագործարանին պիտի տայ՝ երկու նաւերուն համար՝ 75,000 անգլ. ոսկի, հետեւեալ կերպով.— 25,000 ոսկին՝ պայմանագրութեան ստորագրուած ատեն, 25,000 ոսկին՝ ստորագրութեան թուականէն վեց ամիս վերջը եւ երրորդ 25,000 ոսկին՝ չորեքնաւերուն յանձնումը տեղի ունեցած ատեն:

ՍԱԿԱՏՈՒՈՑ, բարիֆա.—Դեղարաններու քննիչ Թահիր պէյի եւ դեղագործ Պ. Պ. Աբէրիի, Ֆրիտմանի եւ Մալրիտէսի անդամակցութեամբ յանձնախումբ մը կազմուած է, որ դեղարաններուն յատուկ ընդհանուր ծակացոյցը պիտի պատրաստէ: Ամէն դեղարան իր վաճառումները այդ ծակացոյցին համեմատ կատարել ստիպուած պիտի ըլլայ այսուհետեւ:

ՍԻՖԻԼԻԶ.—Մասնաւորապէս Դասթամունիի նահանգին մէջ սիֆիլիզին գործած աւերներուն դէմ մաքառելու համար հոն զրկուած են երկու զինուորական բժիշկներ Սիւլէյման Զիյա եւ Օսման Ֆայիք էֆ.ները: Այդ նահանգին մէջ սիֆիլիզի պաշտօնեայ Տոքթ. Ֆոն Տիւրինկ փաշա անցեալները, ինչպէս յայտնի է, Գերմանիա գնաց պաշտօնով:

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Ռումելիի նահանգներու կեդրոնական յանձնաժողովին խմբագրութեան մարմինը հաստատուեցաւ եւ գործի սկսաւ: Պետական Խորհրդոյ վճռաբեկ ատենի ընդհանուր դատախազութեան սենեկին մէջ:

*** Վերջին կարգադրութեանց համաձայն Մանասթիրի կեդր. գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բէրլէբէի գայմագամ Շէֆիք պէյ: Միւս բոլոր պաշտօնեաներն ալ ընտրուած ըլլալով, մինչեւ որ յառաջիկային մասնաւոր չէնք մը կառուցուի Թաղապետարանին մէջ պիտի գործեն:

*** Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց որ երկաթուղիներու ապահովութեան դրամէն աւելցած գումարներուն հարիւրին հինգը Հանրային Շինութեանց յատկացուի: Այս որոշումը հեռագրաւ հաղորդուեցաւ Ռումելիի նահանգներուն ընդհ. քննիչութեան:

*** Մանասթիրի կուսակալութեան կողմէ հրամայուեցաւ նահանգին պաշտօնեաներուն, որպէս զի դեկտ. 1էն սկսեալ ամէն շաբթու երկրագործական պանքայի մասնաճիւղերուն յանձնեն ընդհանուր հասոյթներուն հարիւրին 5ը, Հանր. Շինութեանց յատկացուելու համար:

*** Մանասթիրի նահանգին պաշտօնաթերթին մէջ ազդարարութիւն մը հրատարակուած է, որով Իսլամ եւ Քրիստոնեայ բոլոր կարող անձերը՝ որոնք կը փափաքին ոստիկան-զինուոր ըլլալ, կը հրաւիրուին ներկայանալ գաւառներու եւ գաւառակներու գլխաւոր քաղաքներուն կառավարական պաշտօնատուները:

*** Ռումելիի նահանգներուն մէջ ճամբաներու ընդհ. քննիչ Եուսուֆ Բազը պէյ ստացած հրամանին վրայ իւսկիւպ գացեր է:

Ա. ԿԱՐԳԻ ՄԷՃԻՏԻԷ պատուանշան նուիրուեցաւ Բերայի ոստիկանական ժողովոյ նախագահ Մէհմէտ պէյի,

ՖԷՍԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Բիլսէ. նէն կը հեռագրեն թէ Սթրաֆոնիլի ֆէսի գործարաններու կազմած անանուն ընկերութիւնը այս տարի 945,000 քուռոն շահ բերեր է:

Շահաբաժինն է հարիւրին 9, այսինքն 36 քուռոն:

«ԻՆԱՑԷԹ» չոգենաւը ինչպէս յայտնի է խրած էր Զէյտէի առջեւ: Զէյտէի կառավարական պաշտօնեաներուն կողմէ արկածեալ չոգենաւին ճամբորդներուն եւ նաւաստիներուն հագուստ եւն. տրուելով Իզմիր ղրկուեր են:

ՊՐՈՒՍԱ, Պալըք Բազարի մէջ, Գոնիա Ճատտէսի տանող պողոտան պիտի բացուի: Այս առթիւ ճամբուն վրայ գտնուած չէնքերը գնելու համար առ այժմ 5000 ոսկի ծախսել արտօնուեցաւ: Ընդամէնը 12,000 ոսկի ծախքի կարօտ գործ մըն է:

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ մէջ տիրող ցուրտերուն մասին նկատի առնելով աղքատներուն վիճակը 40,000 օխա ածուխ բաշխուեր է անոնց:

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը գնահատելով «Մալիւմաթ» եւ «Սէրվէթ» լրագիրներու տէր եւ տնօրէն Թահիր պէյի կողմէ մատուցուած ծառայութիւնները, բարեհաճեցաւ Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան չնորհել անոր: Կը չնորհաւորենք Թահիր պէյը՝ իր արժանացած Կայս. այս Բարձր գնահատման համար:

ԽԱՂԱՂԱՄԷՐ գաղափարներու ծաւալման պէյժիական ընկերութեան գործադրիչ մասնախումբը որոշեր է ընկերութեան հաշիւին տպագրել տալ մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպան Միրզա Ռիզա Խանի խաղաղութեան դեսպանախորհուրդին վրայ գրուած գեղեցիկ բանաստեղծութեան թարգմանութիւնը: Այս քերթուածէն բազմաթիւ օրինակներ պիտի տպուին եւ յիշեալ ընկերութեան կողմէ պիտի ղրկուին Պելժիոյ բոլոր վարժարաններուն մատենադարաններուն եւ գրական ակումբներուն որպէսզի ամբողջ գրական աշխարհը կարենայ տեսնել պարսկական դեսպանին այս գեղեցիկ գործը ու հիանալ անոր վրայ: Միրզա Ռիզա Խան հարկ եղած արտօնութիւնը տուած է յիշեալ ընկերութեան կողմէ իր գրական գործին հրատարակութեան մասին:

ՓՈՐՈՇԿԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Մուտանեայէն 14 թուականաւ ստացուած նամակէ մը իմացուեր է թէ, Այա-Սթրաթի անուամբ Յոյն առագաստանաւ մը Թէրլէ գացած ատեն ընկղմելով, միայն նաւապետն ու եօթը նաւավարները ազատուեր են:

*** Պրուսայի մէջ չարաթէ մը ի վեր տեղացող ձիւնին պատճառաւ ցուրտը բաւական սաստկացեր է. այս պատճառաւ գիշեր ժամանակ կատարուելիք թղթատարական երթեւեկութիւնները ցորեկը կը կատարուին: Նոյնիսկ Պոլիսէն Մուտանիա եւ փոխադարձաբար Մուտանիայէ Պոլիս երթեւեկող նաւերը դադրեցուցած են իրենց ճամբորդութիւնները: Պրուսայի Տաղ Աքչէ գիւղէն երեք անձեր գիւղերնուն վերադարձած միջոցին ճամբան սառած են:

Նմանապէս Մարիմվէի գարթ բոսթաներու պայուսակը տանող Սիւլէյման անուն պաշտօնեան Փէրլէրէ գացած միջոցին սառեր է:

*** Մանասթիրէն կը գրեն թէ ցուրտը բաւական իջած ըլլալով ձիւները հալիլ սկսած են: Ջերմաչափը ցորեկները 0էն չորս աստիճան վեր, իսկ գիշերները 7-8 աստիճան վար ցոյց կուտայ:

*** Իզմիրէն կը հաղորդուի թէ Ղարպի Գարա Աղաճէն դէպի Իզմիր ճամբայ ելած 8-10 ճամբորդներ փոթորիկի բռնուեր եւ չորսը սառեր ու միւսները կորսուեր են:

*** Հալէպէն կը հեռագրեն թէ քաղքին մէջ եւ շրջակաները չարուենակ տեղացած անձրեւները ամէն կողմը զովացուցեր են: Գուշ Ատալի նաւամատոյցը գտնուող նաւ մը անցեալ երեքշաբթի օր փոթորիկին սաստկութեան պատճառաւ ցամաք լնկեր է: Բեռը միայն կարելի եղեր է ազատել:

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՌԻԻՆ մէջ այս իրիկուն դիւանագիտական փալուն ներկայացում մը պիտի տրուի Պոլսոյ ու Բերայի կողմերու բոլոր արուեստագէտներուն ու արուեստագիտասիրներու մասնակցութեամբ:

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ

1903 ՏԱՐԻՈՅ

Հրատարակուեցաւ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Ընդարձակ Նոր Օրացոյցը Նորագոյն եւ ճոխ ու կարեւոր պարունակութեամբ, որ այս անգամ պատրաստուած է կարեւոր տեղերէ ստացուած հրահանգաց համաձայն: Տոմարի բաժինը կը պարունակէ սովորական օրացոյցը՝ արական ու իգական անուններու տօնախմբութեանց օրերը աւելի ճոխացած, փոփոխուած անուններու յաւելուած մը, անցած հինգ եւ գալիք հինգ տարիներու համառօտ օրացոյցը, հին ու նոր եւ ուրիշ գործածական տուժարներու վերաբերեալ տեղեկութիւններ:

Ընդհանուր գիտելիքներու մասին մէջ կը գտնուին տիեզերական պատմութեան վերաբերեալ նշանաւոր թուականներ, եւ վերջին դարերու հայ տարեգրութիւններէ քաղուած եկեղեցական ու դպրոցական, բարեգործական, գրական, գիտական եւ արուեստագիտական թուականներ, ինչպէս նաեւ աշխարհագրական համառօտ ծանօթութիւններ եւ աշխարհի վեհապետաց ծննդեան եւ գահակալութեան թուականներ:

Պետական վիճակագրութեան բաժնին մէջ կը գտնուին Օսմանեան Գահոյնն Օգոստափառ Ինքնակալաց անուններն եւ թուականներ, Օսմանեան կայսրութեան ամփոփ աշխարհագրութիւնը, նախարարութիւնը, մեծ պաշտօնէութիւնը, Հայ առաջնորդարանները եւ Հայ պաշտօնատարները:

Հայ. եկեղեցւոյ բաժնին մէջ գրուած են ամենայն Հայոց կաթողիկոսութեան ինչպէս նաեւ Կիլիկիոյ, Աղթամարայ, Երուսաղէմի ու Կ. Պոլսոյ Աթոռներուն գաւազանագիրքը, Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքարանը, Թաղորայք մայրաքաղաքին, Առաջնորդական Վիճակներ Պատրիարքութեան եւ ուրիշ տեղերու: Ասոնցմէ դատ նըշանակուած են նաեւ Հայ-հռոմէական եւ Հայ-բողոքական ու Թուրքիոյ արեւելեան Քրիստոնեայ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը եւ անոնց վարչութիւնները:

Գործառնական ու գործածական բաժնին մէջ հաւաքուած են կարեւոր նիւթեր, ինչպէս դրամատունք, Օսմանեան կայսերական պանքա, դրամներու բաղդատական ցուցակ, զանազան աչքերու թիւնց չափեր ու կշիռներ, Անատոլուի երկաթուղւոյ վաճառքներու սակացոյց, քարտէզ, տօնավաճառներ, թղթատար չոգենաւներ, հեռագիր, թղթատարութիւն, նամակատուներ, կ. Պոլսոյ Հայ բժիշկները, Հայ ճարտարարուեստները, Հայ փաստաբանները, վկայեալ ուսուցիչները:

Իբր յաւելուած՝ զրուած են նաեւ տպագրական նիւթերու մէջ տեղի ունեցած փոփոխութիւնք, նիւթոց ցանկ, ընդարձակ այբբենական ցուցակ ու ազդեր:

Հոգաբարձութիւնս, որ հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցին քանի տարիներէ ի վեր դուած ընդունելութենէն քաջալերուած ինք՝ այլ իր կողմանէ ամէն ջանք ի գործ կը դնէ սոյն կարեւոր հրատարակութիւնը հետզհետէ աւելի օգտակար եւ չահեկան ընծայելու, կը յուսայ թէ Պատ. հասարակութիւնը այս անգամ եւս գնահատելով անոր կարեւորութիւնը, մանաւանդ ի նկատի առնելով գոյացեալ հասոյթին՝ Հաստատութեանս վերաբերիւը, պիտի հաճի պէտք եղածին չափ գնել անկիցուոր դարձեալ 10 ղ.ի կը ծախսուի Հիւանդանոցիս դրասենեակն ի Մեծ Նոր Խան եւ բոլոր գրավաճառաց քով:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 30 Դեկտ —Ֆոն Զէլ եւ Ֆոն Քէօրպըր կը յայտարարեն թէ իրենց անկարելի եղած է համաձայնութեան մը հանիլ: Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր պիտի ներկայացնեն իրենց հրաժարականը:

ՎԻԵՆՆԱ,—Արտաքին գործոց Նախարար Կոլուխովսքի կոմսը պաշտօնապէս Իտալիոյ հաղորդեց թէ՝ Աւստրիոյ հետ ունեցած իր առեւտրական պայմանագրութիւնը չպիտի վերանորոգուի:

ՎԻԵՆՆԱ.—Լամտորֆ կոմսը Սէնթ Էթիէնի պատուանշանը ստացաւ:

ԼՈՆՏՈՆ.—Թրանսվալ հասած հեռագիրներ կը հաղորդեն թէ Զէմպըրլէյն ամենուրեք յաղթական ընդունելութիւն մը կը գտնէ:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ.— Արժանդինի հանրապետութիւնը դիմում բրած է Լա Հէյի իր ուսարարութեան ատեանին:

ՄԱՏՐԻՏ — Կազդութիւնը չարուենակելով ծանր մնալ Մարոքի մէջ, սպանիական կառավարութիւնը մարտանաւեր զրկեց դէպի մարոքեան ջուրերը:

ԲԱՐԻԶ.—Դատական գործոց պաշտօնատան նրբանցքներուն մէջ գրոյց մը կը չրջի թէ. հարցաքննութենէ մը վերջ էմիլ եւ Մառի ա'Օրլեանք ազատ ձգուած են, չգիտնալով միայն ծանօթ գործին մէջ գտնուած ըլլալնուն համար:

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊՐԻՍԷԼ, 30 դեկտ.—Պ. Ժիռոնի եղբայրը ստացաւ Սաքսոնիոյ իշխանուհիին կորսուած զոհարեղէնները:

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարաքասէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Բասդրօ յայտարարած է թէ ո եւ է ներում չպիտի խնդրէ տէրութիւններէն:

ՅՈՎՍԷՓ ԷՖ. ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ

(ՄԵԼՐՈՒՆԻ)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Մուղաֆէրիէ Հիւանդանոցին եւ Պարսկական Վարժարանին

Բերա, Մեծ-փողոց, Թազսիմ. բիւ 61

Զբրաճեան Աբառիման

Պալպալեան ամէն օր ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններով տառապողները կ'ընդունի, իսկ Ուրբաթ Կիրակի եւ Երեքշաբթի մինչեւ ժամը 5: Գիշերուան ո եւ է ժամուն կարելի է դիմել Պալպալեանի:

Պալպալեան կ'երաշխաւորէ իր լեցուցած ու չինած ակռաները: Ցորեկները ակռայ քաշել տալու համար որոշ վարձք մը չկայ. քաշել տուողին կամքէն կախեալ է:

ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ԶՐԻ

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագուխ, Պահեստ եւ Երաշխաւորութեան կուսար

ՖՐԱՆՔ 7.500.000

Դրամատուն Ընկերութեան ի Թուրքիա

ԳՐԻՍԻ ԼԻՕՆԷ

Ընկերութիւնը ջերեկայացուցած Գաւառներու մէջ Գործակալներ կը Փնտռուին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Հէսիս խան, թիւ 1—2.

Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ

Բերա, Մեծ-փողոց, Կալաթա Սերայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

Գ. Եւ. Շաբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։ Բ. Դ. Ուրբ. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հանօբուլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.— 35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի եւ քսանեւհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն, իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, եւ Ֆէնիքս Օթրիշէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Պոյիս, Պահչէ Գաբու, Ճէլալ պէյ խանին կից, թիւ 10

ԱԶՆԻՒ ԹԷՅԵՐ
ԱԺԱՆ ԹԷՅԵՐ
ԹԷՅԻ ԸՆՏԻՐ ԽԱՌՆՈՒՐԴՆԵՐ

ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ-ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԹԷՅԻ ԽԱՌՆՈՒՐԴՆԵՐԸ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՏԵՍԱԿՈՎ ԵՒ ԳԻՆՈՎ

MARQUE DEPOSÉE

Գաւառներէ կ'ընդունուին ամէն քանակութեամբ յանձնարարութիւններ կը կատարուին ամենայն ճշդապահութեամբ։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ
ԲԱԶՄԱՊԱՏԿԵՐ

Հարպիկ քերականէն ետքը, ընթերցանութեան եւ վարժութեան համար միակ դասագիրքն է։ Գինը 60 փարայ։

Կեդրոնատեղի ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ա. ՏՊԷՏ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

ԳԻՆՆ 20 ՂՐՇ. Թարգմանեց Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ ԳԻՆՆ 20 ՂՐՇ.

Դիմել ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ, Կ. Պոլիս, Մերճան փողոց թիւ 57

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Շատեր կը հարցնեն թէ՝ կարճ միջոցի մէջ Անգլիերէն կամ Ֆրանսերէն սորվելու համար ՄԱՅՍԹԵՐՍՕԱՖԹ ՍԻՍԹԷՄԸ ո՞երկկ առնելու է։

Մի միայն ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԷՆ, երբ 30 ղրուշ ղրկէք, առանց թղթատարի ծախքի ձեռքեւեռնիդ կը հասնի ապահովաբար։

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
գրատուցակը ձրի կը տրուի փափաքողներու

26—30

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ

Պոյիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զեշիտին դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Ակիւտար, Իճատիէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու Պին-Պիր-Զեշիտին դիմաց

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՕՒԻՆԴՍՈՐ
Western Assurance Company

ՀԻՄՆԱԿԱՆ 1851ին

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼՈ-ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Միացեալ Նահանգներու գումարը Անգլ. ոսկի 6,000,000
Վճարած տարիներու ընթացքին դրամագլուխը 1,250,000
Ապահովագրեալներու դրամագլուխը 410,000

100,000ն աւելի դէպքերը կ'ապահովագրէ։

Ընկերս Հրդեհի դէմ ամենամեծ գործեր կ'ապահովագրէ։

Նեղկալագրիչ թուրքիոյ ԳԱԼԱԹԻԱ ԱՍՏԻՒԱԾՈՒՐ

Գալաթա, Պահչէ Գաբու, Աստիճան խան, 20, 21, 22

Տեղեկութիւն ծանօթ Գալաթա. եւ Գիւղ. ընկերութեանց պատասխան

Հաստատէ՝ 'ն ծանօթ Ֆրանս. և Գիւղ. ընկերութեանց պատասխան

Հաստատելի հետ բարդագրութեամբ 100 % ն աւելի չէ, մինչեւ

Վնասները 1250%ն. մինչ որ երաշխաւորութիւն մը կ'ունենան։

Գ. Գ.— Գաւառներէ մեզ գործակալներ կը փնտռուին։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐՔ
Գալաթիա, Մէրթէպանի փողոցի էմիսխանէ

ՄՕՐԻՍ ՖԱՐԱՃԻ
Թուրքակցարիւն ամէն լեզուի

ՄՕՐԻՍ ՖԱՐԱՃԻ

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ատամնաբուժական աշխատանոցի համար հարկ եղած բոլոր գործիքները, ինչպէս նաեւ քաուչուկ, սիման, ամալկամ, Բարիզի դաճ, եւն։

ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՐՈՒՄՈՎ
Թուրքիոյ ամէն կողմերը կը դրկուին սոյն ապրանքները

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ ԱԲՕԼԼՕՆ
ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱՑՍԵՐ ՆԿԱՐԻԶՔ
(ԳԻԹԼՄԻԶԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ)

ՍԻՄՈՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, արուեստագէտ-նկարիչ

Բերա, Մեծ փողոց թիւ 397, Պազար Ալրմանի դէմ

6 «Դապինէ» յանձնարարութիւն տուողին ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆՔ 30×40 հարիւրարդեամբ մեծութեամբ իր կենդանագիրը։

12 «Դապինէ» յանձնարարութիւն տուողին ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆՔ 50×60 հարիւրարդեամբ ծաւալով ԲՆԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ իր կենդանագիրը։

6 հատ Աբօլլօն քառթ փոքր ծաւալ 10 ղրշ.
6 » Աբօլլօն քառթ «բրոմընատ» ծաւալ 20 »

Յաճախորդը իրաւունք ունի մերժելու այն «Ակրանտիսմանը» որն որ իրեն ընտրած օրինակին համանման չելլայ։

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ԵՒ
ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 91

Այս վաճառատան մէջ, որ քիչ ատենուան մը միջոցին կրցաւ առաջնակարգ գիրք մը գրաւել մեր հրապարակին վրայ, թէ՝ իր ծախած ապրանքներուն գեղեցկութեան ու տոկունութեան, եւ թէ՝ գիներու անհամեմատ ժիտութեան պատճառաւ, կը ծախուին ամէն տեսակ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական գործիքներ։

ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱՓԱՒՈՐ

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում

ՀԷՐՃԱՑԻ ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՀԷՐՃԱՑԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

HERDJAI XERTZAI

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ, ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս, Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ-Փողոց թիւ 13

ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած զոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն տարանքներ։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ եւ արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մեծագնային համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում
կանխիկ գնողին համար հարիւրին 5 զեղչ
Գործածուած զոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն, հարիւրին 10 զեղչով եւ կ'առնուին

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌ ԱՂՋԻԿԸ

Բ. ՄԱՍ

Ե.

ՄՕՆՏԵԼԻՄԻՅԼԻ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

—Ես ասիկա չեմ բաներ, պարոն. այլ ընդհակակը։ Հատ մը ալ խմեցէք։

Տընիզ կը հիանար Օկիւսթին վրայ խօսուածները լսելով. եւ որովհետեւ գինին բաւական լաւ վիճակի մը մէջ կը դնէր Պէսթրանը, շարունակեց ան իր խօսքը. որովհետեւ երբ կարգը իր բարերարին վրայ խօսելու գար, անոր սիրուհիներուն դասակարգը իր ծնած գիւղին փողոցներուն պէս գիտէր, որով առանց կանգ առնելու կը շարունակէր.

—Այո՛, սիրունիկ աղջիկս, Պ. Օկիւսթ շատ բարի երիտասարդ մըն է, լայնամիտ, ճարպիկ, ճկուն եւ միշտ զբաղած. չիտակ է. բայց ասոնք ամբողջապէս բան մը չեն արժեր։

—Ի՞նչպէս, պարո՛ն . . . անիկա ձեր ըսած բոլոր բաներն է, հէ՞։ Բիչ մը առաջ շատ ճշմարիտ բան մը ըսիք։

—Դէ՛ հոսք մը կ'ըսեմ ես։ Սակայն պէտք չէ՞ որ երիտասարդները խնդութիւններ ընեն քիչ մը։ Բայց կը յուսամ որ իմ խրատներուս վերայ . . . Շո՛ւնչանորդի. եթէ Շթրաք տեսած ըլլար այս մինիկ էակը . . . ինծի պէս գլուխը դինիով տաքցած պահու մը մէջ գէշ բաներ մը պիտի գործէիր։

—Պարո՛ն, կարծեմ անցածները տիկին Տէսթիվալի ընակարանին մէջ, երբ Պ. Օկիւսթ կը խօսէր ինծի հետ, գուք կամաց մը ականջիս ըսիք որ, «Գոչչացիր»։

—Հաւանական է, աղջիկս. չա՛տ հաւանական։ Մտիկ ըրէք, օրիորդ Տընիզ. դուք չափազանց աղնիւէք . . .

—Շատ պարկեշտ էք, Պ. Պէսթրան։

—Չէ՛, օ՜հ, ես բաց կերպով եւ անկեղծութեամբ կը խօսիմ ձեզի հետ. խելօք մէկու մը երեւոյթը ունիք . . . եւ ձեզի դակարդի մէջ ձգելն ալ շատ անդութ բան մը պիտի ըլլար։ Իմ տէրս քաջ երիտասարդ մըն է, ինչպէս նաեւ պատուաւոր, բայց երբ սիրուն մինինիկ մը տեսնէ, վառոդի նման կը բռնկի յանկարծ. իր ազնուաւորութիւնը միւսներէն աւելի զօրաւոր է։ Ձեզի կ'երդնուիմ որ մինչեւ ետքը պիտի տեսէ իր այդ զգացումը . . . բայց երբ առաջին տաքթով հանդիպած վիւղը ուրիշ աղուոր աղջիկ մը տեսնէ, անոր համար ալ կը բռնկի, եւ ձեզի ըրած երդումները անո՛ր ալ կ'ընէ։

—Աւ՜հ, շիտակը շատ ոսկեղ բան մըն է սա։

—Չէ՛, երիտասարդութեան հիւանդութիւն մըն է ասիկա՝ որ քիչ առնէն կ'անցնի բոլորովին։ Կրնաք երեւակայել, անշուշտ որ, ես Բարիզի մէջ մինչեւ ետքը իրեն ետեւէն չեմ կրնար պտտիլ, ու բոլոր աղջիկներուն ալ տեղեկութիւններ հաղորդել այս մասին, եւ ասկէ զատ, մեծ քաղաքներուն մէջ աղջիկները առանց բաներու մասին այնքան հմուտ են որ, բնաւ չեն ուզեր պէտք ունենալ իմ խրատներուս։ Բայց երբ պատահմամբ տեղակայիս առանց աղջկան մը մօտենալուն հանդիպիմ՝ որ ձեզի պէս խելօք ու պարկեշտ երեւոյթ մը ունի, ան առնն կամացուկ «զգուշացիր» մը կը առնեցուցեմ իր ականջին . . . եւ եթէ այս խօսքս չաղատէ զինքը, ալ անկէ ետքը պատասխանատու չեմ ես, ու յանցանքը իմինս չէ։

Տընիզ այս անգամ պատասխան չտուաւ, ու քիչ մը առեն մտածել սկսաւ Պէսթրանին իրեն ըսածին վերայ, մինչդեռ անդինը թաշկինակով ճակատը սրբեց, եւ գաւաթ մըն ալ կոնծելով յարեց.

—Բայց ասոնց ամէնքէն զատ, Պ. Օկիւսթին ամենապարկեշտ մէկը ըլլալուն է՝ խոշոր ապացոյցը սա է որ երբ քիչ մը նստի խորտի, երբէք առանկ խենդութիւններ չի գործեր։ Օրինակի համար իր ճաշակին շատ յարմար դուսա ձեզի. սա լաւ, բայց այսօր չեկաւ ձեզ տեսնելու։

—Եւ ինծի կը սիրէ՞։

—Բոլորովին չէ, սիրելի աղջիկս, այսինքն միւսներուն չափ չէ։ Բայց իր սովորութիւնը համեմատ թերեւ ջանայ ձեզի առաջնորդել . . . եւ թերեւս դուք ալ մտիկ ընէք իրեն. որովհետեւ ազուոր երիտասարդ մըն է։ Ըսա որ զայն շատ սիրելի կը վախնամ։

—Զիս շատ սիրելէ՞ մի, կը պոռար Տընիզ։ Ի՞նչ, պարոն. ճիշդ ատանկ ըսա՞։ . . . Կը սիրէ՞ զիս ուրեմն։

(Շարունակելի)

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ
ՊԱՐՉ ՕՐԱՑՈՅՑ 1903 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ
Գին 1 ղրուշ

Հրատարակուեցաւ Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը, նախորդ տարիներէ աւելի ինամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ։ Ինչպէս մի քանի տարիներէ ի վեր, նոյնպէս եւ այս անգամ պարզ օրացոյցը իր սովորական պարունակութիւնէն զատ, իւրաքանչիւր ժամերգութեանց եւ արարողութեանց մասին մանրամասն ծանօթութիւններ կը պարունակէ եւ օրացոյցի սիւրբը բարձրատիճան եկեղեցականի մը կողմանէ պատրաստուած՝ պաշտամանց նշանակութեան կէտերու մասին յատուկ իրատականն աւելի եւս ճոխացած է։

Հոդարարձութիւնս ի գիտութիւն համայնից կը փութայ այժմէն յայտարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է, որուն ճշդութիւնը հաստատուելով վաւերացուած ու արտօնուած է Պատրիարքարանէն, հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ դրոշմած կնիքին՝ ուր գրուած է «Մեսրոպեան Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի, 1903»։

Անցեալ տարի յիսուն եւ հինգ հազարի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը կարեւոր եւ անհրաժեշտ գործած է Հիւանդանոցիս համար, որոյ այդ հասոյթին աւելի արդիւնաւորման օրգան պէտք ունենալն հարկ չկայ բացատրել։ Ուստի Հոդարարձութիւնը կը յուսայ թէ ամեն բարեսէր աղդայինք պիտի փութան դէթ մէկ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ, ո՛չ թէ միայն օրացոյց մը գնած ըլլալու՝ այլ մեծ հաստատութեան մը մէջ խնայուած 1100 պատասպարեալ նպաստ մը բրած ըլլալու գիտակցութեամբ։

Կը գտնուի Հիւանդանոցի գրասենեակը, ի Մեծ Նոր խան, եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

Աւագանեան Ա. ՍԱՐԳԱՆԱՆ
Տպագրութիւն Սագուեան Տպարան